

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ANAYASA VE ADALET KOMİSYONLARI ÜYELERİNDEN KURULU KARMA KOMİSYON
TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı
6 Mayıs 2025 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Yusuf Beyazıt'ın, Anayasa Komisyonuna seçilen YENİ YOL Partisi Ankara Milletvekili Sadullah Ergin'e ve Adalet Komisyonuna seçilen YENİ YOL Partisi Ankara Milletvekili İdris Şahin'e hoş geldiniz dediğine, hayatını kaybeden TBMM Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet dilediğine, CHP Genel Başkanı ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'e yapılan saldırıyı kınadığına, alt komisyona çalışmalarından dolayı teşekkür ettiğine ve Karma Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Yusuf Beyazıt'ın, trafik kazası geçirmiş olmasına rağmen oy kullanmaya gelen İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'ya teşekkür ettiğine, geçmiş olsun dediğine ve tüm üyelere yapıcı katkıları için teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

III.- KARMA KOMİSYONLAR

A) Rapor Üzerinde Görüşmeler

1.- Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adaylarının seçimiyle ilgili olarak kurulan Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Alt Komisyon Raporu'na ilişkin görüşmeler

IV.- KARARLAR

1.- Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adaylarının seçim sürecinde Anayasa Komisyonu ile Adalet Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonunda yapılacak çalışmada Alt Komisyon Raporu'nun esas alınmasına ilişkin karar

V.- SEÇİMLER

1.- Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adayları seçimi

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adaylarının seçiminde uygulanacak oylama usulünü onaylamadıklarından tasnif komisyonuna üye vermediklerine ilişkin açıklaması

2.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adaylarının seçiminde bundan sonra yapılacak oylamalara katılmayacaklarına ilişkin açıklaması

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ANAYASA VE ADALET KOMİSYONLARI ÜYELERİNDEN KURULU KARMA KOMİSYON

-----0-----
2'nci Toplantı
6 Mayıs 2025 Salı
-----0-----

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon saat 15.34'te açıldı.

Komisyon Başkanı Yusuf Beyazıt,

Anayasa Komisyonuna seçilen YENİ YOL Partisi Ankara Milletvekili Sadullah Ergin'e ve Adalet Komisyonuna seçilen YENİ YOL Partisi Ankara Milletvekili İdris Şahin'e hoş geldiniz dediğine, hayatını kaybeden TBMM Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet dilediğine, CHP Genel Başkanı ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'e yapılan saldırıyı kınadığına, alt komisyona çalışmalarından dolayı teşekkür ettiğine ve Karma Komisyonun bugünkü gündemine,

Trafik kazası geçirmiş olmasına rağmen oy kullanmaya gelen İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'ya teşekkür ettiğine, geçmiş olsun dediğine ve tüm üyelere yapıcı katkıları için teşekkür ettiğine, ilişkin açıklama yaptı.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 159'uncu maddesi gereğince, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adaylarının seçimiyle ilgili olarak kurulan Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Alt Komisyon Raporu'na ilişkin görüşmeler yapıldı.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 159'uncu maddesi gereğince, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adaylarının seçim sürecinde Anayasa Komisyonu ile Adalet Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonunda yapılacak çalışmada Alt Komisyon Raporu'nun esas alınması kabul edildi.

Yapılan oylamalar sonucunda, TBMM Genel Kurulunun nitelikli çoğunlukla ve gizli oyla seçeceği 5 HSK üyesinin 3 katı olan 15 aday belirlendi.

Yargıtay üyeleri kontenjanı adaylığına 1'inci üyelik için Fuzuli Aydoğdu, Ömer Faruk Aydın, Mustafa Yapıcı; 2'nci üyelik için İbrahim Temir, Hakan Türkön, Hakan Yüksel; 3'üncü üyelik için Seyfi Han, Şerafettin Saka, Ergün Şahin; Danıştay üyeleri kontenjanı adaylığına Kemal Açıkgöz, Aysel Demirel, Cengiz Aydemir; Yükseköğretim üyeleri ve avukat kontenjanı adaylığına Hasan Oğuz Altınkaynak, Figen Şaştım, Alişan Tiryaki; Seçildi.

CHP milletvekillerinin, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adaylarının seçiminde uygulanacak oylama usulüne ilişkin önergesi kabul edilmedi.

Aydın Milletvekili Bülent Tezcan,

Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adaylarının seçiminde uygulanacak oylama usulünü onaylamadıklarından tasnif komisyonuna üye vermediklerine,

Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adaylarının seçiminde bundan sonra yapılacak oylamalara katılmayacaklarına, ilişkin açıklama yaptı.

CHP milletvekilleri Komisyon toplantı salonunu terk etti.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, toplantıya saat 22.01'de son verildi.

6 Mayıs 2025 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 15.34
BAŞKAN: Yusuf BEYAZIT (Tokat)
BAŞKAN VEKİLİ: Murat ALPARSLAN (Ankara)
SÖZCÜ: Osman MESTEN (Bursa)
KÂTİP: Rabia İLHAN (İstanbul)

---0---

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonumuzun muhterem üyeleri, toplantımızı teşrif eden değerli katılımcılar, kıymetli basın mensupları, Komisyon Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Toplantı yetersayımız vardır.

Karma Komisyonun 28'inci Yasama Dönemi Üçüncü Yasama Yılı 3'üncü Toplantısını açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Yusuf Beyazıt'ın, Anayasa Komisyonuna seçilen YENİ YOL Partisi Ankara Milletvekili Sadullah Ergin'e ve Adalet Komisyonuna seçilen YENİ YOL Partisi Ankara Milletvekili İdris Şahin'e hoş geldiniz dediğine, hayatını kaybeden TBMM Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet dilediğine, CHP Genel Başkanı ve Manisa Milletvekili Özgür Özel'e yapılan saldırıyı kınadığına, alt komisyona çalışmalarından dolayı teşekkür ettiğine ve Karma Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Öncelikle, YENİ YOL Partisinden Anayasa Komisyonumuza üye olarak çalışmalarımıza katkı sağlayacak Ankara Milletvekili Sadullah Ergin Bey'e ve yine, YENİ YOL Partisinden Adalet Komisyonumuza üye olarak çalışmalarımıza katkı sağlayacak Ankara Milletvekili İdris Şahin Bey'e hoş geldiniz diyorum; hayırlı olsun.

Ayrıca, geçirdiği rahatsızlık nedeniyle tedavi altında bulunduğu hastanede hayatını kaybeden Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilimiz ve İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet diliyorum.

Ayrıca, CHP Genel Başkanı ve Manisa Milletvekili Özgür Özel Bey'e yapılan saldırıyı lanetle kınıyoruz, Sayın Özel'e geçmiş olsun dileklerimizi iletiyoruz. Siyaset kurumuna yapılan her türlü saldırıyı asla kabul edilemez buluyoruz.

Değerli üyelerimiz, hatırlayacağınız üzere, 22 Nisan 2025 Salı günü yaptığımız ilk toplantıda, Anayasa'nın 159'uncu maddesi gereğince, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği aday seçiminin yapılması konusunda geneli üzerinde görüşmeleri tamamlamış ve 5 üyeden oluşan bir alt komisyon kurmuştuk. Alt Komisyonumuz, Hâkimler ve Savcılar Kurulu aday adaylarının Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının ilan duyurusunda ve mevzuatta öngörülen başvuru şartlarını taşıyıp taşımadıklarını tespit etmek ve seçim evrakını hazırlamaya yönelik çalışmalarını Karma Komisyonumuzca verilen süre içerisinde tamamlayarak raporunu 29 Nisan 2025 Salı günü Başkanlığımıza sunmuştur. Bu özverili ve verimli çalışmaları nedeniyle Alt Komisyon Başkanımıza ve üyelerimize Komisyonumuz adına teşekkür ediyorum.

Bu çerçevede bugünkü toplantımızın gündemi; bir, Alt Komisyon raporunun görüşülmesi ve iki, Anayasa'nın 159'uncu maddesi gereğince Hâkimler ve Savcılar Kurulunda boşalan 5 üyelik için aday seçimlerinin yapılmasıdır.

III.- KARMA KOMİSYONLAR

A) Rapor Üzerinde Görüşmeler

1.- Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adaylarının seçimiyle ilgili olarak kurulan Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Alt Komisyon Raporu'na ilişkin görüşmeler ¹

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Alt Komisyon raporu 30 Nisan 2025 Çarşamba günü bu toplantımızın gündemi ekinde makamlarınıza tebliğ edilmiş, ayrıca resmî e-posta adreslerinize de gönderilmiştir. Bu nedenle, burada raporu tekrar okutmaya gerek görmüyorum.

Önce, Alt Komisyon Başkanımız Ankara Milletvekili Sayın Murat Alparlan'a söz vereceğim.

Buyurun Sayın Alparlan.

MURAT ALPARSLAN (Ankara) - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyelerimiz; öncelikle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Alt Komisyonumuz, Karma Komisyonun 22 Nisan 2025 tarihli toplantısında kurulmuş ve Karma Komisyonunun kabul ettiği önerge doğrultusunda aday adaylarının ilan duyurusunda öngörülen başvuru şartlarını taşıyıp taşımadıklarının tespit edilmesi ve seçim evraklarının hazırlanmasıyla ilgili görevlendirilmiş idi. Alt Komisyon olarak yetki ve görevimiz çerçevesinde, başvuru adaylarının evraklarında yapılan incelemeler neticesinde raporumuzu oluşturduk. Alt Komisyon olarak ilk toplantımızı 22 Nisan 2025 tarihinde yaparak, mevcut dosyaları yasama uzman arkadaşlarımızla beraber ele alarak ilan metnindeki şartların neler olduğunu ve başvuru evraklarının da hem mevzuat hem Anayasa hem de ilan metnindeki şartlara uygun olup olmadığı konusunda bir çalışma yapılmasını istedik ve yine, 2'nci toplantı gününü kararlaştırdık. 2'nci toplantımızı 24 Nisan 2025 tarihinde yaparak bize verilen görevler çerçevesinde adayların başvuru şartlarını haiz olup olmadıkları konusunda incelemeler yaptık; bu incelemelerimizle birlikte, adayların başvuru evraklarının da yeterince ve yerinde olup olmadığını inceleme fırsatı bulduk. Hem yasama uzmanlarımızla hem de Alt Komisyon üyelerimizle birlikte mevcut evraklar üzerinden başvuru şartlarındaki tüm belgelerin 101 aday adayımız tarafından takdim edildiğini gördük. Bunlardan bazılarının karekodlarının okunmaması veya fotokopi olması sebebiyle gerçeğinin tespiti konusunda tereddüt yaşanan birkaç isim üzerinden hem kendi kurumlarıyla hem de kendileriyle

¹ Anayasa ve Adalet Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Alt Komisyonun 22/4/2025 ve 24/4/2025 tarihli toplantı tutanakları tutanağa eklidir.

irtibat kurularak belge asıllarının ve okunan karekodlu evrak suretlerinin dosyalarına kazandırılmasına imkân sağladık ve bu şekilde çalışmamızı, raporumuzu oluşturduk.

İncelememiz sırasında Yargıtay üyeleri arasından 48 başvuru, Danıştay üyeleri arasından 6 başvuru, avukatlar arasından 39 başvuru, öğretim üyeleri arasından da 8 başvuru olmak üzere toplam 101 aday adayının Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına başvurduğunu tespit ettik. Malumlarınız olduğu üzere, Karma Komisyonun mutlak uygulaması çerçevesinde alt komisyona verilen görev sınırlı bir görev, Meclis Başkanlığı tarafından ilan edilen ve mevzuatta yer alan şekil şartlarını incelemekten ibaret; örneğin, avukatlar arasında baro kaydının aranması ve fiili çalışma koşullarının aranması; Yargıtay ve Danıştay üyeleri için ilgili kurumdan alınacak ve mensubiyet gösteren belgeler; yine, öğretim üyelerinin görevleri açısından da üniversitelerden alınacak belgeler. İncelemekle yükümlü olduğumuz hususlar bunlarla ilgiliydi. Bu konudaki incelemeleri komisyon uzmanı arkadaşların da ön incelemesinden istifade ederek tamamladık. Netice itibarıyla, başvuran adayların tamamının ilgili mevzuat gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının ilan duyurusunda öngörülen Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği aday adaylığı başvuru şartlarını haiz olduklarını tespit ettik. Raporumuz ve ekindeki aday aday listeleri bu doğrultuda hazırlanarak Karma Komisyonumuzun takdirine 29 Nisan 2025 tarihinde sunulmuş oldu.

Yine, Karma Komisyonumuz geçmiş seçimlerindeki esaslar dâhilinde hazırlanan oy pusulası, karar, devam cetveli, tasnif komisyonu tutanağı gibi belgeler için de birer örnek hazırladı ve Karma Komisyon Başkanlığına takdim edildi. Bu süreçler hem Anayasa'nın 159'uncu maddesi hem Hâkimler ve Savcılar Kanunu'nun 18, 19 ve 20'nci maddeleri çerçevesinde hem de daha önceki mevcut Meclis ve Komisyon uygulamaları çerçevesinde başlatılmış ve devam etmektedir.

Bu çalışmalarda katkı sağlayan tüm alt komisyon üyesi arkadaşlarıma ve sizlere teşekkür ediyor, raporumuzu arz ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle, değerli emekleriniz için gerçekten hem size hem de değerli üyelerimize teşekkür ediyorum.

IV.- KARARLAR

1.- Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adaylarının seçim sürecinde Anayasa Komisyonu ile Adalet Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonunda yapılacak çalışmada Alt Komisyon Raporu'nun esas alınmasına ilişkin karar

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Değerli milletvekili arkadaşlarım, alt komisyonumuz tarafından başvuran bütün aday adaylarının evrakı başvuru şartları yönünden incelenmiş, gerekli kontroller yapılmış ve neticede HSK üyeliği için farklı kontenjanlardan başvuruda bulunan 101 aday adayının da ilgili mevzuatta ve TBMM Başkanlığının ilan duyurusuna öngörülen şartları taşıdıkları tespit edilmiştir. Karma Komisyonca yapılacak HSK üyeliği adaylık seçimlerine katılabilecek aday adaylarına ait listeler de buna göre hazırlanmıştır. Tekraren belirtmek gerekirse, 48 Yargıtay üyesi, 6 Danıştay üyesi, yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan 8 öğretim üyesi ve 39 avukat olmak üzere toplam 101 aday adayının başvurusu geçerli bulunmuştur.

Bu çerçevede, bundan sonraki çalışmalarımızın alt komisyon raporu üzerinden yapılmasını oylarınıza arz edeceğim.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Sayın Başkanım, söz verecek misiniz?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Tabii, tabii, söz vereceğim. Sadece alt komisyonla ilgili usul işlemini tamamlayalım.

Bundan sonraki çalışmalarımızın alt komisyon raporu üzerinden yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

V.- SEÇİMLER

1.- Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adayları seçimi

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın milletvekilleri, seçim usulüne ilişkin olarak kısa bir hatırlatma da yapmak isterim: Bildiğiniz üzere, Karma Komisyonumuzun Anayasa'nın 159'uncu maddesine göre her bir üyelik için 3 aday nitelikli çoğunlukla seçmesi gerekmektedir. Anayasa'mız ve 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu uyarınca Kurul üyeliği için yapılacak seçimlerde, birinci oylamada Karma Komisyon üye tam sayısının üçte 2 çoğunluğu aranmaktadır, güncel üye sayımıza göre, bu çoğunluk 36 üyeye tekabül etmektedir, 54'ün üç bölü ikisi eşittir 36. Birinci oylamada seçimin sonuçlandırılmaması hâlinde ikinci oylama yapılacak, bu oylamada üye tam sayısının beşte 3 çoğunluğunun oyunu alan aday veya adaylar seçilmiş olacaktır. Güncel üye sayımıza göre, bu çoğunluk 33 üyeye tekabül etmektedir. İkinci oylamada beşte 3 çoğunluğun sağlanamaması hâlinde ise en çok oyu alan 2 aday arasında ad çekme usulü uygulanarak aday belirleme işlemi tamamlanacaktır.

Şimdi, söz talep eden üyelerimiz varsa kendilerine söz vermek istiyorum.

Buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Şeyi hesapladım da 32,4'müş, evet. Ben 34,4 diye hesaplamışım da o 33...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - 32'ye yuvarlarsanız o çıkar.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Yok, 33 doğru, ben 33 nokta küsur diye bakmışım, niye 34 değil diye tekrar onun hesabını yaptım.

Peki, teşekkür ederim.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, değerli basın mensupları; öncelikle bir acı kaybımızın acısını hep beraber yaşıyoruz. Türkiye büyük Millet Meclisi Başkan Vekilimiz aynı zamanda sadece siyaset değil, önemli bir sanat ve kültür insanı, bir gönül insanı, çok değerli bir dostumuzu, arkadaşımızı Sayın Sırrı Süreyya Önder'i kaybetmiş olmanın acısını yaşıyoruz. Hem Türkiye Büyük Millet Meclisine hem bütün milletimize hem de özellikle DEM PARTİ mensuplarına başsağlığı diliyorum, başımız sağ olsun; Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun.

Yine, o günlerde bu acıyı yaşamak üzere, bu acıyı paylaşmak üzere düzenlenen törende hepinizin bildiği menfur saldırıyı da şiddetle, lanetle kınıyorum ve bir an önce de bunun bir münferit saldırı olmanın ötesinde nerelerden, hangi biçimiyle kışkırtıldığının ciddi bir soruşturmayla ortaya çıkarılmasını bekliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine, sözümün başında biraz önce Alt Komisyon Başkanımızın yaptığı sunumda da izah ettiği, bize de gönderdiğiniz ve okuduğumuz rapor çerçevesinde müracaat eden aday adaylarının evrakları, dosyaları tek tek incelenmiş ve başta Alt Komisyon Başkanımız olmak üzere Alt Komisyon'da milletvekili arkadaşlarımız emek sarf etmişlerdir; marifet iltifata tabidir, arkadaşlarımızın emekleri için hepsine yürekten teşekkür ediyoruz.

Şimdi, kalan yerden işimizi tamamlayacağız, devam edeceğiz. Yalnız bunu yapabilmemiz için belli başlı meseleleri tekrar hatırlamak, sükûnetle ve suhuletle bazı meseleleri Anayasa'nın niye, nasıl düzenlediğini hatırlayıp ona göre yol almak durumundayız. Başlangıçta Sayın Başkanımız oylama usulü ve nisaplarla ilgili Anayasa'nın 159'uncu maddesi çerçevesinde Komisyonumuzu bilgilendirdi. Yani burada -önemlidir, söylediklerine katıldığımı ifade ediyorum, not aldım- diyor ki: "Her bir üyelik için 3 aday belirleyeceğiz ve bu 3 adayı üç ayrı aşamada belirleyeceğiz. Bir; birinci oylamada üçte 2'yi bulursak sorun yok, üçte 2 oy alan arkadaşımız seçilmiş olacak; bulamazsak tekrar oylama yapacağız, bu kez beşte 3 oy alan arkadaşımız -rakamları da verdi Sayın Başkanımız- seçilmiş olacak. Birincide 36, ikincide 33 oy; burada da beşte 3'ü bulamaz isek yani Anayasa'nın öngördüğü nitelikli çoğunluğu bulamaz isek sizlerin de bildiği gibi en çok oy alan 2 aday arasından kura çekeceğiz; Anayasa'nın tarifi bu.

Değerli arkadaşlar, şimdi, burada, bu Anayasa değişikliği sırasında birçok arkadaşımızla beraber, ben de Anayasa Komisyonu üyesiydim, sabahlara kadar bunları tartıştık, bu maddeyle ilgili -tutanaklarda da göreceksiniz- saatlerce konuşuldu; mesela, biz o dönem dedik ki: "Kura usulünü hiç koymayalım." hatta bazı arkadaşlar dedi ki: "Ya kura yerine salt çoğunluk koyalım." Biz dedik ki: Anayasa'da burada önemli olan uzlaşmadır. Dolayısıyla üçte 2, beşte 3 eyvallah ama beşte 3'ü bulsun Komisyon, bulamazsa bunu kuraya götürerek bitirmek aranan uzlaşma konusundaki azami hassasiyete birazcık gölge düşürebilir. Yargıtayda nasıl ki daire başkanlığı seçimlerinde devamlı turlar devam ediyorsa; Komisyon, Meclis seçemiyorsa -tabirimi mazur görün- o da Meclisin ayıbidir, milletin önünde bizim ayıbımız olsun ve uzlaşmayı zorlayalım.

Sonuçta, anayasa koyucu yani Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesi, çoğunluğun iradesi bu şekilde netleşti ve böyle Anayasa değişti. Şimdi, önümüzde bu hüküm var yani birinci turda diyor ki bize: Üçte 2'yi bulun kardeşim. İkinci turda bulamadınız mı? Hadi, beşte 3'ü bulun. Üçüncü turda ben size basit çoğunlukla ya da salt çoğunlukla Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçtirmem. Ben buna razı değilim; Anayasa'nın ruhu, amacı, anlamı bu yani bunda uzlaşacaksınız diyor. Niye diyor bunu? Niye dediğini hepimiz biliyoruz. Demokratik ülkelerin, hukuk devletinin, hukukun üstünlüğünün en önemli güvencesi, yargı bağımsızlığıdır. Rejimler tarif edilirken kuvvetler birliği, kuvvetler ayrılığı, sert kuvvetler ayrılığı, yumuşak kuvvetler ayrılığı, bunların hepsi tarif edilir ama demokrasinin birinci koşulu yargının bağımsız olmasıdır. Kişi hak ve özgürlüklerinin birinci koşulu yargının bağımsız olmasıdır. Bazı rejimlerde yasama ile yürütme birbiri üzerinde egemenlik kurabilir, bunun sistemler açısından mahzurları vardır, bu mahzurlar tartışılır ama hiçbirinin mahzuru yargının kontrol altına alındığında ortaya çıkacak mahzur kadar ağır ve yıkıcı değildir. Bunun için, rejimin demokratik olup olmadığının en önemli turnusol kâğıdı yargı bağımsızlığı meselesidir.

Bakın, Anayasa'mızın -tek tek saymayacağım- 138'inci maddeden başlamak üzere, 138, 139, 140, 141 ve devam eden maddelerinde yargı düzenleniyor. Bu maddeler yargıyı düzenlerken hâkimlik ve savcılık teminatı, mahkemelerin bağımsızlığı ve tarafsızlığı, hâkimlerin tarafsız ve bağımsız hareket edebilme kapasitesinin güvence altına alınması için kurulmuş; bütün çağdaş demokrasilerde ve çağdaş anayasalarda, demokratik anayasalarda da bu düzenleme bu şekliyle yapılır. Hatta bizim tarihimizde Kanun-ı Esasi'de dahi yargının mümkün olduğunca o dönemin koşullarında bile "Nasıl olur da iktidar etkisinden, dönemde padişahın etkisinden nasıl uzak tutabiliriz?" diye hassasiyetler olmuştur; tam sağlanamasa bile. Geldiğimiz dönemde, 2025 yılında Anayasa bu konuda hem bizim Parlamento pratiğimiz, tecrübemiz hem demokrasi deneyimimiz hem hukuk birikimimiz, içtihat birikimimiz hem de mevzuatımız bize yargı bağımsızlığının nasıl sağlanabileceği konusunda hassasiyetle önemli örnekler verdi. Niye bu uzun girişi yaptım? Çünkü burada yapacağımız iş, bu maddelerde sayılan yargı bağımsızlığını güvence altına alıp almamakla doğrudan ilgili. Hâkimler ve Savcılar Kurulu 159'uncu maddede düzenlenmiş ve biliyorsunuz ki, hepimiz çok iyi biliyoruz ki, yargının en önemli, en üst organlarından biri -hiyerarşik üstlükten bahsetmiyorum- yargı bağımsızlığını sağlama konusunda tayin, terfi, özlük işleri, hâkimlerin atanması, yer değiştirmesi gibi konularda -şöyle söylememe müsaade edin- hâkimlerin huzur içerisinde yaşaması ve hâkimlerin huzur içerisinde karar verebilmesinin güvencesi olan kurullar. Dolayısıyla o kurulların kendisinin önce o güvence içerisinde olması gerekir. Yargı camiasının bu güvence altında olmasını garanti altına alabilmesi için Hâkimler ve Savcılar Kurulunun bu güvence altında olması lazım. Bu nedenle Anayasa koyucu haklı olarak burada bir basit çoğunluktan ayrılmış yani parmak hesabından uzaklaşın kardeşim demiş. Benim oyum, çok olan, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyelerini seçer dememiş en azından Meclise verdiği yetkide, cumhurbaşkanının atayacağı adayları ayırarak söylüyorum; bir.

İkincisi demiş ki: Ben sadece basit çoğunluk değil, salt çoğunluğu da doğru bulmuyorum. Yani bu ne demek? Karma Komisyonumuzun 54 üyesi var. Karma Komisyonun üye sayısını böl 2'ye 27 yapar. "28 kişiyle de seçemezsin." demiş yani yarıdan bir fazlayla da seçemezsin. Türkiye Büyük Millet Meclisinin üye sayısı 600, 301'le de seçemezsin; bırak basit çoğunluğu demiş, bu hassasiyetle konuyu düzenlemiş. Bu düzenlemenin amacı çok açık, "Uzlaşacaksınız." diyor. Yani bize diyor ki: "Oturup uzlaşacaksınız." Bu uzlaşmayı nasıl yaparsanız; arzu edilen, nitelikte uzlaşmaktır, o nitelikleri taşıyan yargıçları bulmak ve Anayasa'nın öngördüğü yargı düzenini sağlayabilecek şekilde çalışacak HSK, yargıçlar, akademisyenler, avukatlar; bu kişilerde uzlaşın diyor ama mutlaka uzlaşın diyor.

Şimdi, niye bunu söylüyorum? Sayın Başkanımız, güzel bir şekilde oylama biçimini anlattı ama bunun bir de pratiği var. Şimdi, biz, Anayasa değişikliğinden sonra 4 kere Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçtik. Bu 4'ün birincisi, ilk üye seçimiydi, 2017'yi yanılmıyorsam. İlk üye seçimi, geçici maddeye dayanarak biz bu seçimi yapmıştık; orada 7 üyeyi birden seçti Meclis. İkincisi -kendi pozisyonumuzu söylüyoruz- biz orada "Çok meşru olmayan bir durum var." dedik ve Cumhuriyet Halk Partisi olarak oylamaya katılmadık; tutanaklarda bunu görürsünüz.

Yine, 2021 yılında o 7 üyenin görev dönemi sona erdi ve yine Türkiye Büyük Millet Meclisi 7 üye seçti. Orada Meclis, en azından Komisyon, buraya gelmeden önce belli ölçülerde uzlaşma sağladı yani Parlamento belirli bir uzlaşma anlayışı içerisinde hareket etti ama o zaman da biz, uzlaşma sağlanmış olsa dahi oy kullanma yöntemiyle ilgili düşüncelerimizi burada açıkladık ve

Meclis tutanağına, Karma Komisyon tutanaklarına geçti. O zaman Karma Komisyon Sözcüsü Sayın İbrahim Kabaoğlu'ydü, Anayasa Komisyonumuzun da sözcüsü olarak, yine Adalet Komisyonu Sözcümüz de Sayın Zeynel Emre'ydü; o da aramızda. Her ikisi de bu konudaki yaklaşımımızı uzlaşma olmasına rağmen oylamanın Anayasa'nın ruhuna uygun biçimde nasıl yapılacağına ilişkin ayrıntılı olarak açıkladı. Şimdi, buna rağmen orada uzlaşma olmasından kaynaklı bir blok oylama yani "1 üye seçilecekse o üye için seçilecek 3 adaya 3 oy kullanılması" şeklinde bizce Anayasa'ya aykırı bir uygulama yerleşti ama üçte 2 çoğunluk sağlandığından bu o aşamada yani aranan nitelikli çoğunluk sağlandığından pratik olarak sorun teşkil etmedi çünkü Anayasa'nın ulaşmaya çalıştığı hedef nitelikli çoğunluğu yakalamak ve nitelikli çoğunluk yakalanmıştı ancak böyle olsa bile burada... Ha, özellikle bu arada şunu söyleyeyim: Biz daha önce de bu usul tartışmalarını, bununla ilgili yöntem tartışmalarını yaptık. O zaman bazı arkadaşların yaklaşımı şuydu: "Ya, tek tek oylanırsa oylama çok uzun sürer, tek tek oylanırsa iş çok olur, bu işin içinden çıkamayız, çok fazla iş yükü olur." Değerli arkadaşlar, Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçiyoruz, Karma Komisyonunda görevimiz bu, başka da bir görevimiz yok yani bu gündemde başka bir görevimiz yok. Uzarsa gece vaktine kadar uzar, Meclis sabahlara kadar çok çalıştı, yarına uzar, öbür güne uzar, iki günde biter ama ben öyle olmayacağına inanıyorum yani, bu pratik olarak yapılabilir. Neticede bu uzun -size göre- anlatımın akabinde meramımız şudur: Anayasa'nın emrettiği mutabakatı, uzlaşmayı sağlayabilmenin yolu her 1 adayın tek tek oylanmasıdır yani Yargıtaya 3 aday seçecek Meclis. Biz buradan her 1 aday için 3 katı olmak üzere 9 adayı Komisyondan seçip Genel Kurula göndereceğiz. Buradaki usulün şu olması lazım: Birinci statünün yani birinci üyeliğin 1'inci adayını seçiyoruz, onu oylayacağız. Önce üçte 2; bulamadık beşte 3; bulamadık kura. Sonra 2'nci adayını seçiyoruz yine aynı şekilde, sonra 3'üncü adayını seçiyoruz aynı şekilde. Yani Yargıtayın birinci statünün 3'ünü böyle belirlememiz lazım. Sonra ikinci statünün 3'ünü de böyle belirlememiz lazım. Üçüncü statünün 3'ünü de böyle belirlememiz lazım. Danıştayın bir üyesini de aynı şekilde, 3 adayı böyle belirlememiz ve yine akademiden gelecek adayı böyle belirlememiz lazım. Bu konuda bizim 7 üye seçimi yapılmasına ilişkin itirazımızı geçen toplantıda kayda geçirdiğimiz için zaman kaybı olmasın diye tekrar etmiyorum. Buradaki düşüncelerimizi geçen toplantıda ayrıntılı olarak anlatmıştık ama bugün biz 5 üye seçeceğiz, böyle geldi. Alt Komisyon raporunu bu çerçevede hazırladı, bu 5 üyeye biz 15 aday seçip göndereceğiz toplamda. 15 adayın her birinin ayrı ayrı oylanması gerekir. Anayasa'nın hem lafzına hem ruhuna hem de Anayasa'nın amacına uygun şekilde yöntem budur. Bu sebeple, bu yöntemle bir açıklık getirilmesi gerektiğini düşündüğümüzden Sayın Başkanımıza, Komisyona bu konuda bir talep dilekçesi de verdik, oylamaların ayrı ayrı yapılması konusunun karara bağlanması konusunda.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ediyorum Sayın Tezcan.

Bu konuda açıklama, söz isteyen...

Osman Bey, size söz veriyorum.

OSMAN MESTEN (Bursa) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; Anayasa'nın 159'uncu maddesinde "Komisyon her bir üyelik için üç adayı, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla belirler. Birinci oylamada aday belirleme işleminin sonuçlandırılmaması hâlinde ikinci oylamada üye tamsayısının beşte üç çoğunluğu aranır. Bu oylamada da aday belirlenemediği takdirde, her bir üyelik için en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulü ile aday belirleme işlemi tamamlanır." hükmü bulunmaktadır. Yukarıda zikredilen hükme 6087 sayılı Hakimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun 20'nci maddesinde de aynı şekilde yer verilmiştir. Buna göre Anayasa'nın ve Kanunun amir hükümleri uyarınca Karma Komisyonumuzun Genel Kurulda seçilecek her bir üye için 3 aday belirlemesi gerekmektedir. Bu, çok açık bir şekilde ilgili hükümde yazmaktadır. Hakimler ve Savcılar Kurulu seçimlerine ilişkin Komisyonumuzun geçmiş uygulamalarına da baktığımız zaman gerek 2017 yılındaki ilk seçimde gerekse 2021 yılındaki seçimlerde ve 2024 seçiminde Genel Kurula gönderilecek her bir aday için oy pusulalarında 3 kişi işaretlenmiştir Geçmiş uygulamalarımızda da 2017, 2021 ve 2024 yılları Hakimler ve Savcılar Kurulu seçimlerinde seçilecek her 1 üyelik için oy pusulasından 3 kişiye oy verileceği 3'ten fazla kişiye oy verilmesi durumunda ilgili pusulanın geçersiz olacağı hususu açıkça belirlenmiş ve oylamalar konusunda da bu doğrultuda bir içtihat geliştirilmiş bulunmaktadır. Keza 2021 Mayıs ve Kasım ayındaki seçim ile 2024 yılındaki seçimde Komisyon Başkanları aynı açıklama yaptıktan sonra seçim uygulamalarına atıf yapmış ve "Meclis Karma Komisyonumuz aynı usulü uygulamış, bizim yaptığımız da aynı usulü burada tekrarlama"dır." şeklinde ayrıca açıklamalarda bulunmuşlardır. Görüldüğü üzere, bu konuda geçmiş uygulamalarımız doğrultusunda da içtihat gelişmiş durumdadır. Bu doğrultuda, gerek ilgili mevzuat gereği Komisyon tarafından Genel Kurula her bir üyelik için üç aday seçilecek olması gerekse Komisyon uygulamalarımız ve teamüllerimiz göz önüne alındığında, her 1 üyelik için oy pusulalarında 3 aday adayının işaretlenmesi gerekmektedir.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Arkadaşlar çok teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisinin Başkanlık Divanımıza verilen 1 tane önergesi var.

Önergeyi okutup...

MİTHAT SANCAR (Şanlıurfa) - Başkanım, söz talebimiz var.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Önerge üzerinde...

Tamam Mithat Bey, söz veriyim.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, söz talebimiz var.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Söz taleplerini vereceğim efendim de 1 önerge var konuyla ilgili.

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) - Önerge üzerinde söz istiyoruz Başkanım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Anladım, önerge üzerinde.

Başkanım, önergeyi okuttuktan sonra söz versem olur mu?

Evet, 1 önerge var, önerge dağıtıldı.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Karma Komisyon Başkanlığına

21/1/2017 tarihli ve 6771 sayılı Anayasa Değişikliği Hakkında Kanun'un 14'üncü maddesiyle 1982 Anayasası'nın 159'uncu maddesinde değişiklik yapılmış ve HSK üyelerinin seçim usulü yeniden belirlenmiştir. Hâlihazırdaki Komisyonun gündemine konu işlemin dayanağı olan amir hükme göre HSK'nin üç üyesi Yargıtay üyeleri, bir üyesi Danıştay üyeleri, üç üyesi nitelikleri kanunda belirtilen yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan öğretim üyeleri ile avukatlar arasından Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilir. Seçim usulü ise aşağıda belirlenmiştir:

"Komisyon her bir üyelik için üç adayı, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğuyla belirler. Birinci oylamada aday belirleme işleminin sonuçlandırılmaması halinde ikinci oylamada üye tam sayısının beşte üç çoğunluğu aranır. Bu oylamada da aday belirlenemediği takdirde, her bir üyelik için en çok oy alan iki aday arasında ad çekme usulü ile aday belirleme işlemi tamamlanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Komisyon tarafından belirlenen adaylar arasından, her bir üye için ayrı ayrı gizli oyla seçim yapar. Birinci oylamada üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu; bu oylamada seçimin sonuçlandırılmaması hâlinde, ikinci oylamada üye tam sayısının beşte üç çoğunluğu aranır. İkinci oylamada da üye seçilemediği takdirde en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulü ile üye seçimi tamamlanır."

Anayasa bu hükmüyle Hâkimler Savcılar Kurulu üyelerinin azami mutabakatla seçilmesini sağlamayı amaçlamıştır. Nitelikli çoğunluğu zorlamak, salt çoğunluk veya salt çoğunluğa yakın bir oyla seçimi önlemek için son noktada kura usulünü koymuştur. İfa edeceği görevi itibarıyla HSK'nin tarafsızlığı korunmalıdır. Bu koruma üyelerin bağımsız kişilerden oluşmasıyla mümkündür. Bunu sağlamanın yolu ise seçim usulünde benimsenecek yöntemin, çoğulcu demokrasinin meşruiyeti temelinde uzlaşmaya dayalı olmasıdır. Bu uzlaşma ise her bir adayın ayrı ayrı oylanmasıyla mümkündür. Zira Anayasa'nın sözünde geçen "her bir üyelik için" ibaresi bu hususu vurgulamaktadır.

O hâlde, bugün itibarıyla HSK'nin 5 üyesi için Genel Kurula gösterilecek olan 15 aday ayrı ayrı -tekil- oylanmalıdır. Söz gelimi Yargıtaydan gösterilecek bir statüye önerilecek olan ve Komisyonca seçilecek her 3 aday için ayrı ayrı oylama yapılmalıdır. Şöyle ki: Yargıtaya seçilecek bir üyeliğe önerilecek ilk aday için birinci oylamada üçte 2 çoğunluk, ikinci oylamada beşte 3 çoğunluk aranacak, sağlanamadığında en çok oy alan 2 aday arasında ad çekme yoluna gidilecektir. Bu ilk aday belirlendikten sonra başvuru listesinden ismi çıkarılmalıdır. Kalan isimler üzerinden ikinci adaylık için aynı işlem tekrarlanmalı ve ikinci aday belirlenmelidir. 2'nci aday belirlendikten sonra başvuru listesinden ismi çıkarılmalıdır. Kalan isimler üzerinden üçüncü adaylık için aynı işlem tekrarlanmalı ve üçüncü aday belirlenmelidir. Böylece Yargıtaydan gösterilecek bir statüye önerilecek olan ve Komisyonca seçilecek 3 aday belirlenmiş olacaktır. Aynı usul diğer adaylıkların -üyeliklerin- her biri bakımından arka arkaya aynı şekilde uygulanmalıdır.

Anayasa'nın 159'uncu maddesinde aranan azami mutabakat ve nitelikli çoğunluğu sağlamanın tek yolu budur. Oylamaya geçilmeden önce Komisyonun oylama usulünü bu şekilde açıklığa kavuşturulmasında yarar vardır.

Bu nedenlerle oylamanın her bir aday -toplamda 15- için ayrı ayrı yapılması Anayasa'nın 159'uncu maddesi gereğince talep olunur.

Bülent Tezcan
Aydın
Sevda Erdan Kılıç
İzmir
Cumhur Uzun
Muğla
İsmail Atakan Ünver
Karaman

Süleyman Bülbül
Aydın
Umut Akdoğan
Ankara
Turan Taşkın Özer
İstanbul
İnan Akgün Alp
Kars

Zeynel Emre
İstanbul
Gizem Özcan
Muğla
Barış Bektaş
Konya

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Teşekkür ediyorum.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, usule dair bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Buyurun İdris Bey.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ben de Karma Komisyon üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Değerli Başkanım, önergede çok açık şekilde görüldüğü üzere, oylama usulüne dair verilmiş bir önerge; dolayısıyla en son aşamada müzakereler tamamlandıktan sonra bu önergenin görüşülüp oylanması uygun olacaktır. Bizim değerlendirmelerimiz alındıktan sonra bu önergeyle alakalı işlem yapılması hususunu takdirlerinize sunuyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Zaten o şekilde yapacaktık ama Sayın Başkan seçim olayına girdiği için önergenin konularına girdi; dolayısıyla o şekilde bir değerlendirme yapalım dedik.

Evet, Mithat Bey'e söz vereceğim.

Buyurun efendim.

MİTHAT SANCAR (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben de Kurulun değerli üyelerini saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Büyük kaybımız Sırrı Süreyya Önder arkadaşımızı da bir kez daha rahmetle anıyoruz ve bitmeyecek bir özlemle kalbimizde yaşatacağımızı bir kez daha belirtmek istiyorum. Bu vesileyle, Sırrı Süreyya Önder arkadaşımızın hem hastalık sürecinde hem de vefatında büyük bir sahiplenme gösteren, dayanışma sergileyen toplumun neredeyse bütün kesimlerinin ortaya koyduğu bu çok anlamlı tavrı da yürekten selamladığımızı ve çok değerli bulduğumuzu belirtelim. Gerçekten, hastane süreci de cenaze ve taziye dönemi de bu ülkede Sırrı Süreyya Önder arkadaşımızın temsil ettiği değerlere -şahsına ayrıca elbette büyük bir sevgi olduğunu biliyoruz ama- yönelik de büyük bir teveccüh ortaya konulduğunu düşünüyoruz. Bu değerlerin başında, elbette,

barışı sağlamak geliyordu ama aynı zamanda adaleti de her şart altında, her ortamda ayırım gözetmeksizin savunan bir duruşu vardı. Barış ve adalet konusunda ortaya koyduğu bu tavır, bu tutum büyük bir destek görmüştür diye düşünüyorum. Bizim de bundan gerekli dersleri çıkarmamızın hem toplumdaki bu duygulara cevap verme anlamına geleceğini düşünüyoruz hem de bu ülkede barış ve adalet yolunda hep birlikte sorumluluğumuzu bir kez daha hissetmemizi ve sorgulamamızı, düşünmemizi sağlayacağına inanıyoruz. Bu vesileyle, dediğim gibi, bütün kesimlere, acıyı paylaşan, dayanışma gösteren, sahiplenilen bütün kesimlere bir kez daha buradan teşekkürlerimizi iletiyoruz. Sayın Özgür Özel'e cenaze merasiminde yapılan saldırının da tam bu değerlere yönelik bir eylem olduğunu belirtelim yani barış arayışına, adalet isteğine yönelik bir eylem; bunu da elbette kınıyoruz, zaten partimiz adına yapılan açıklamalarda da bu vurgulandı.

Şimdi, konumuza gelirsek, gündemimize; Hâkimler ve Savcılar Kurulu herhangi bir Kurul değil, bunu biliyoruz, yargı herhangi bir erk değil bunu biliyoruz. Kuvvetler ayrılığının anlam ifade edebilmesi için yargı erkinin bağımsız ve tarafsız olması gerekir. Yargı erki eğer bağımsız ve tarafsız kılınamazsa yargıya güven, hukuk devleti ilkelerine inanç gerçekleşmezse kuvvetler ayrılığı ilkesi de pratikte bir anlam ifade etmez. Bu konuda önemli düşüncülerin görüşleri var. Bu ilkeyi ortaya atan düşünürler özellikle bu hususun altını çizmişlerdir. Kuvvetler ayrılığı, elbette, tiranlığa, despotluğa karşı geliştirilmiş önemli bir güvencedir ve bu güvencenin de kendine biçilen işlevleri yerine getirebilmesi için mutlaka yargının tarafsız ve bağımsız olması gerekiyor. O nedenle, Hâkimler ve Savcılar Kurulu özel bir yerde ve bu değerler, bu ilkeler bu sistem açısından özel bir önemdedir. Burada yapılacak tercihler yargının bütününe etkileyecektir; bununla kalmayacak, biraz önce açıklamaya çalıştığım üzere, hukuk devleti ilkesini de, demokrasi ilkesini de doğrudan etkileyecektir.

Seçim usulünü tartışırken, Hâkimler ve Savcılar Kuruluna seçilecek üyelerle ilgili yöntemi tartışırken sadece 159'uncu maddeye bakmak da yetmez bu nedenle. Ayrıca, Anayasa'nın niteliklerini belirleyen 2'nci maddeye; yine, yargının niteliklerini belirleyen, önemini vurgulayan 138'inci maddeye de bakmak gerekiyor ve bunları bir arada değerlendirmekte fayda olur. Anayasa'da yapılan değişiklikle, 159'uncu maddede yapılan değişiklikle Hâkimler ve Savcılar Kurulu üye bileşimi ve üye seçimiyle ilgili hükümler konuldu ancak bu hükümlerin hayata geçirilmesi bakımından önemli olan İç Tüzük değişiklikleri gerçekleşmedi. O zaman, bizim, Anayasa'yı hem sözüyle hem ruhuyla yorumlayarak uygun bir yöntem belirleme görevimiz vardır. Bizce de hukuksal güvenliği, yargıya güveni sağlayacak en doğru yöntem Hâkimler ve Savcılar Kurulunun çoğulcu bir yapıya kavuşmasını sağlayacak yöntemdir. Esasen, Anayasa'daki mevcut hükümler, 159'uncu maddedeki hükümler nitelikli çoğunluğu öngörmekle böyle bir çoğulculuğu teşvik etmek istemiştir. Hâkimler ve Savcılar Kurulundaki çoğulculuk, bir denge ve bir güven zemini yaratacaktır. Eğer bu gerçekleşmezse şu anda yaşamakta olduğumuz durumun daha da olumsuz bir hâlde devam etmesi söz konusu olur. Hangi durumdan söz ediyoruz? Bir defa, yargıya güven, hangi endekse bakarsanız bakın, belki de tarihimizin en alt noktalarındadır. Yargıyla ilgili tartışmalar çok boyutlu ve topluluğun çok farklı kesimlerince yürütülmektedir. Bu konuda birkaç yıl önce yaptığımız çalışmalar vardı; hem hâkim ve savcılarının yargı algılarını, kendi algılarını hem de toplumun yargıya dönük algısını ortaya koyan saha çalışmaları yapmıştık. O zaman da aynı kaygıları tespit etmiştik ve bunları kitap hâlinde yayımlanmıştık. Şimdi, aradan geçen zamanda yargıya güvenin çok çok daha düşük seviyelere indiğini maalesef, görüyoruz ve yaşıyoruz. Ayrıca, geçtiğimiz dönemlerde yaşadığımız yargı krizleri de var. Yargı krizlerinin bir sistem krizine dönüşme, bir rejim krizine dönüşme tartışmaları da yaşandı bu dönemlerde. İşte, bütün bunlar açısından, bizim çoğulculuğu teşvik eden, demokratik meşruiyeti güçlendiren bir yöntemde karar kılmamız çok önemli diye düşünüyoruz. Hukuksal güvenlik aynı zamanda toplumsal güveni de beraberinde getirir. Bu, hem demokrasi ve hukuk devleti açısından önemlidir hem de bu ülkede şimdi kurmaya çalıştığımız barışın sağlam temeller üzerine oturması açısından son derece değerlidir, hatta vazgeçilmez bir yerde durmaktadır. Toplumsal barış toplumun güvenliğini kazanmakla, toplumun yapılanlara güven duymasıyla ancak kalıcı hâle getirilebilir. Barışın toplumsal güvene dayanabilmesi için de hukuksal güvenliğin ve güvencelerin mutlaka işletilmesi gerekiyor. Hukuksal güvenlik ve güvenceler, aynı zamanda toplumsal güveni de teşvik eder, güçlendirir, büyütür. Hem "hukuk devleti" ilkesini tamir etmek, en azından bu konuda bir irade ortaya koyabilmek için hem demokratik çoğulculuğa ve meşruiyete önem verdiğimizizi göstermek için hem de toplumsal barışı sağlam temellere dayandırmak için bu seçim yönteminin önergede belirtildiği şekilde yapılmasını doğru buluyoruz. Yani, her bir üyelik için tekil oylama yapılması bu söylediğim ilkeler bakımından bir katkı, önemli bir adım oluşturacaktır; aksi takdirde, yine, zaten 13 üyeden 6'sı yürütmeden gelmekte, diğer 7 üyeyi Türkiye Büyük Millet Meclisi seçmekte, Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçiminin en azından çoğulculuğa katkı sunacak bir şekilde yürütülmesi de yürütmenin yargı üzerindeki etkisiyle ilgili tartışmaları daha sağlıklı bir zemine taşıyabilecektir. Bu nedenle, her bir üyelik için tekil seçim yapılması önemlidir, doğrudur. Bu yöntemin kabul edilmesini umuyoruz ve çalışmalarınızda başarılar diliyoruz arkadaşlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ediyorum, sağ olasınız.

Murat Bey, size söz veriyorum.

Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok değerli komisyon üyelerini ve bizi takip eden basın emekçilerini saygıyla selamlıyorum.

Ben de sözlerimin başında, geçen hafta, pazar günü yitirdiğimiz Meclis Başkan Vekilimiz Sayın Sırrı Süreyya Önder'in vefatından dolayı derin üzüntü içerisinde olduğumuzu ve kendisine Allah'tan rahmet dilediğimizi ileterek başlamak istiyorum. Gerçekten toplumsal barışa ve demokrasiye adanmış bir ömür, hepimizin tebessümle andığı, hem sanat dünyasına hem siyaset dünyasına çok önemli şeyler katmış bir şahsiyetti. Türkiye onun boşluğunu, yokluğunu çok arayacak diye düşünüyoruz.

Tabii, Sayın Başkanın açılış konuşmasında, özellikle Sayın Genel Başkanımıza yapılan o alçakça saldırıya değinmesi ve geçmiş olsun dileklerini iletmesi de çok önemli. Kendisine teşekkür ederiz, sağ olsun.

Değerli arkadaşlar, çok kritik bir gündemle toplandık. HSK'nin yapısının nasıl olacağı, nasıl şekilleneceği Türkiye'deki en önemli siyasi tartışmaların başında gelir çünkü "Yargı tarafsız ve bağımsız." diyoruz ama yargının bağımsız ve tarafsız olmasının en önemli ölçütü yargıçların, savcılarının, birinci dereceden özlük işlerini yürüten kurumun gerçekten bağımsız ve tarafsız olmasıyla birebir ilişkilidir. Dolayısıyla gerçekten, eğer biz yargıda bağımsızlığı, tarafsızlığı sağlayacaksa bunun birinci yolu, HSK'nin ortak

akılla, nitelikli çoğunlukla, çoğulculukla, kapsayıcılıkla ve özellikle de yargıya, yargıçlık mesleğine katkı verecek liyakatin tercih edilmesiyle ulaşabileceğimizi öngörmek zorundayız.

Ben sizleri biraz 2017'ye götürmek istiyorum. Çok az sayıda arkadaşımızla o sırada orada görev yapmıştık, bizim açımızdan son derece kritik bir süreçti, yoğun bir süreçti ama o süreç içerisinde maalesef bizler haklı çıktık. Türkiye'de demokrasinin o az kalan kırıntılarının da neredeyse tarihe gömüldüğünü, parlamenter sistemin böylesine yok edilmesiyle kuvvetler ayrılığının bitirileceğini, "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" adı altında üretilmiş bu ucube sistemin, neye benzediği belli olmayan sistemin sonunda kuvvetlerin birliğine geleceğini ve o seçilecek kişinin yasamayı, yürütmeyi ve yargıyı birebir belirleyeceğini söylemiştik ve maalesef süreç içerisinde haklı çıktığımızı da üzülerken gördük. Tabii, o tutanakları da inceledim, elimde de var HSK'yle ilgili maddeler görüşülürken neler konuşulmuş diye. Tabii, bütünü üzerinde konuşurken de çok ayrıntılı konuşmuştuk. Buraya gelen hükümet sisteminin bir tek adam rejimi olduğunu, bir diktatöryal rejim olduğunu ve âdeta cumhuriyetimizi monarşiye döndürecek bir taslak olduğunu ifade etmiştik o süreçte de. HSK maddesinde yani o zaman gelen bu 14'üncü maddede de özellikle 2010 referandumundan sonra FETÖ'cülerin sizin iktidarınız eliyle yargıya yerleştirilmiş olması ve o yargıya yerleştirilenlerin darbe sürecinde aktif rol oynamaları ve oradan çıkardığınız o yarım yamalak dersle 2017 Anayasa değişikliğini de onun üzerinden "Bir şekilde yargıyı ele geçirelim, kendimize göre dizayn edelim ve tek adam rejimini istisnasız, koşulsuz, katıksız inşa edelim." kaygısı olduğunu görmüştük. 2017'de 18 madde değişti ve güçler ayrılığı tamamen yok edildi. Tabii görüyoruz ki yüksek mahkeme kararlarına, Anayasa Mahkemesi kararlarına, AİHM kararlarına da uymamakta direnen ve Anayasa'yı çiğnemeyi, Anayasa maddelerini kendi günlük ihtiyaçlarına göre yorumlamayı alışkanlık hâline getirmiş bir siyasi iktidar ve bir anlayışla karşı karşıyayız. Tabii, yeri gelmişken, bu 2017 referandumunun, OHAL koşullarında gerçekleştirilmiş, demokrasinin en temel koşullarının bile göz ardı edildiği bir süreçte, bir baskı ortamında ve şaibeli bir şekilde geçirildiğini de kayıtlara bir kez daha geçirmekte yarar görüyorum.

Değerli arkadaşlar, bu 2017'de gelen taslakta HSK üye sayısı daha önce 1 eksikti, 12'ydi ve Cumhurbaşkanına 6, Meclise de 6 seçme yetkisi verilmişti ama o sırada bizim burada direncimiz, tartışmalar sonucunda -anımsayacaklar olacaktır- ara verildi ve Cumhurbaşkanının direkt atayacağı sayı 4'e indirildi ama Bakan ve Bakan Yardımcısının HSK'de varlığı sabitlendi ve Meclise de 7 seçme yetkisi verildi. O sırada, AKP ve MHP Grubundan herkes yeni HSK'nin, "yüksek" kelimesi kaldırıldıktan sonra ve bağımsızlığına bir de tarafsız kelimesi eklendikten sonra bağımsız ve tarafsız olacağını iddia ediyordu. Oysa biz şöyle söylüyorduk: Yargının bağımsız olması için gerçekten HSK'nin bağımsız olması gerekiyor ve HSK'nin bağımsız olmasının da en önemli yolu, ortak akılla, en azından nitelikli çoğunlukla seçilen yargıçların ağırlıklı olmasından geçiyordu. Aslına bakarsanız ilk gelen taslak çok daha kötüydü; 6'ya 6 vardı, Cumhurbaşkanının aleyhine bir değişiklik oldu, 1 artırıldı, 7 yapıldı ama yine de Meclisteki çoğunluğun bir şekilde bizim siyasal sistemimizin bir devamı olarak genel merkezlerce ve genel başkanlarca belirlendiği düşünüldüğünde, o tek adamın yargıyı da HSK'den seçilecekleri de büyük oranda belirleyeceği gerçeğiyle karşı karşıyaydık. Sonrasında değerli arkadaşlar, 2 kere seçim yapıldı. Bu 2 kere yaptığımız seçimlerin 1'incisinde zaten beşte 3 çoğunluğu Cumhur İttifakı sağladığı için biz o seçimlere iştirak etmemiştik ama tutanaklara, bugün söylediğimiz eleştirileri geçirerek Komisyon çalışmalarından çekilmişti. Dolayısıyla bir içtihat oluşması, bir teamül oluşması söz konusu olmamıştı; 2017 için söylüyorum. 2021'e geldiğimizde ise bir uzlaşi söz konusu oldu çünkü mademki yargının en tepesindeki kurulu belirliyoruz ve mademki Anayasa birçok yanlışına rağmen yine de nitelikli çoğunluğu yani uzlaşiyı, yani yan yana gelmeyi emrediyor ve mademki biz yargının tepesine yargıçları seçiyoruz, nihayetinde bağımsız, tarafsız olması gereken kişileri seçiyoruz, öyleyse bu bir uzlaşi kültüründen geçerek yapılabilirdi ve öyle yapıldı. Dolayısıyla bir ad çekme yani "kura" dediğimiz, Anayasa'da "ad çekme" olarak tanımlanan durum söz konusu olmadı. Tam da bu nedenle "Bir teamül oluştu, bir içtihat oluştu." demek imkânsızdır, böyle bir şey yaşanmadı; 2 kere yaşandı, ikisinde de ad çekme söz konusu olmadı ve birinde biz yoktuk ama bu eleştirilerimizi tutanağa geçirmiştik, diğerinde uzlaşi olduğu için o oylamalar o şekilde yapıldı. Ama değerli arkadaşlar, şimdi, bu, Anayasa metnine baktığınızda, son derece açık yani hiçbir yoruma ihtiyaç olmayacak şekilde açık çünkü biz bunları uzun uzun konuştuk 2017'de, bakabilirsiniz, bütün tutanaklarda var; Sayın Şentop'un Komisyon Başkanı olarak konuşmaları var; zamanın Anayasa Komisyonu Sözcüsü Abdulhamit Gül'ün -ki işin bütün mutfağında olan kişilerden birisidir- konuşmalarında var. Yani "Biz artık nitelikli çoğunlukla HSK üyelerini seçeceğiz ve bundan sonra yargı, bağımsız ve tarafsız olacak." iddiasıyla geçirildi bu Anayasa değişikliği ve baktığınız zaman, her bir aday için ayrı ayrı oylama yapılması gerektiği apaçık ortada. Yani daha farklı nasıl ifade edilebilir bu? Tam da bu nedenle, bu yöntem belirlenirken sadece bu seçimleri düşünmeyerek geleceğe dönük olarak da burada yapacağımız her bir oylamanın, belirleyeceğimiz her bir şeklin hem Anayasa'ya uygun olması, Anayasa'nın lafzına uygun olması, Anayasa'nın sistematik yorumuna uygun olması, Anayasa'nın amaçsal yorumuna uygun olması gerektiği kadar, aynı zamanda, biz bu uygulamaları geleceğe de bırakacağız. Öyle görüldüğü ki, ilk defa bir ad çekme usulü uygulanacak ve bizim burada uygulayacağımız usul, sadece bu seçimleri değil, daha sonraki seçimleri de birebir etkileyecek. Bu nedenle, üzerinde gerçekten dikkatle durmalıyız ve şunun da altını çizmek isterim: Şimdiye kadar bu taslağı savunan- -yani 2017 Anayasa değişikliğini savunan- şu salonda hararetle tartışmalar yapan herkes bu şekliyle, Anayasa'nın bu hükmüyle yargının daha bağımsız olacağını, HSK'nin daha bağımsız olacağını, daha tarafsız olacağını, 2010 referandumundan sonra yaşanan sorunların olmayacağını, işte, daha önceki o "seç beni seçeyim seni" sisteminin biteceğini iddia etmişlerdi ama buraya geldiğimizde artık, bir salt çoğunluğa dayanarak bir şekilde, Anayasa'yı orasından burasından eğip bükerek, Anayasa'yı görmezden gelerek, şu, 159'uncu maddenin açık hükmünü farklı değerlendirerek bir kaptıkaçtı anlayışıyla "Yeni bir HSK inşa edelim." derdine düşülmemesi gerekir. Çünkü devir değişir, düzen değişir, oylar değişir, sayılar değişir, buradaki ağırlıklar değişir, bir başkası da gelir yine, kendi salt çoğunluğuyla, Anayasa'nın nitelikli çoğunluk aradığı bir hükmü tersinden okur ve o gün için amacına ulaşır ama biz önümüzdeki dönemlere bırakacağımız bir içtihat oluşturuyoruz şu anda, ilk defa oluşturacağız, size katılamıyorum o yüzden. İlk defa oluşturacağız ve bunun gerçekten Anayasa'ya uygun olması şarttır ve Anayasa -bir daha okumama gerek yok- 159 son derece açık. Dolayısıyla değerli arkadaşlar, burada yapacağımız işlem son derece önemli.

Bakın, ben size bir metin okuyacağım, sizden bunu acaba kim söylemiş olabilir diye bilmenizi de isteyeceğim. Çok kısa Sayın Başkan, uzatmayacağım. "Anayasa'nın 159'uncu maddesi maalesef seçim usulünü tam detaylı, tartışmadan uzak, herkesin

anlayacağı şekilde bir düzenlemeyi içermemektedir. Aynı şekilde, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde ise HSK üyelerinin Karma Komisyonunda seçimi ve Genel Kurulda seçimine dair tek bir harf dahi yoktur. İç Tüzük'te çok net bir biçimde Karma Komisyonun seçim usulü yani kaç kişi oy verecek, yeter sayı çıkmadığı zaman kura çekilecek kişiler hangi oylamada kuraya girecek? Tek tek mi, toplu mu oy verilecek? En çok kaç kişiye verilecek; 1 kişiye mi, 3 kişiye mi, seçilecek kadar kişiye mi, en az seçilecek kadar kişiye mi gibi pek çok soru maalesef cevapsız kalıyor. Bu soruların cevabı için elbette İç Tüzük'te yapılacak bir düzenlemeye ihtiyaç vardır." Bunu Bekir Bozdağ söylemiş arkadaşlar. Yani şunu ifade etmeye çalışıyorum: Burada baktığınız zaman, bir amaçsal yorumuna da baktığınızda çünkü, Anayasa koyucu, burada -şu salonda o sesleri gerçekten duyan arkadaşlarımız da var- "Nitelikli çoğunlukla seçelim, ortaklaşarak seçelim, nihayetinde HSK'nin yani, tüm yargının tepesine bir heyet seçiyoruz, liyakatli kadrolar olması için partilerin uzlaşma kültürüyle yan yana gelmesini zorlayalım. Bunun için beşte 3'ü getirelim." denen bir ortamda, buna uygun Anayasa'nın, bu 159'uncu maddenin lafzını doğru anlayan, doğru yorumlayan ve amacına da uygun bir yöntemin geliştirilmesi şarttır. Bunun da bir tane yolu var değerli arkadaşlar, Anayasa'nın 159'uncu maddesinde açıkça yazdığı gibi, her bir adaylık için ayrı ayrı oylama yapılması şarttır.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Ben teşekkür ediyorum.

Evet, şimdi YENİ YOL Grubumuzdan İdris Şahin Bey'e söz veriyorum.

Buyurun İdris Bey.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Tekrar hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Ben de sözlerime başlarken, Sırrı Süreyya Önder Bey, hem 2011-2015 arasındaki Darbe Komisyonunda hem de Çözüm Komisyonunda birlikte çalışma imkânı bulduğum bir arkadaşımızdı, barışın ve hoşgörünün temsilcisi olarak değerlendirilen ve toplumda hem siyasette hem de sanatta mizah ustası olarak kabul edilen bir gönül insanıydı; kendisine Allah'tan rahmet diliyorum; yakın çevresine, ailesine, siyasi parti arkadaşlarına ve milletimize de başsağlığı dileklerini iletiyorum.

Yine, Sayın Özgür Özel Bey'e yapılan menfur saldırıyı da hem YENİ YOL Grubu olarak hem de şahsım olarak esefle kınadığımızı ifade etmek isterim. Siyaset kurumunun temsilcileri olarak siyasetin temiz bir dile ihtiyacı olduğunu, burada konuşmalarımızın ve ses tonumuzun, topluma olan çağrılarımızın sahada çok farklı karşılıklar bulunduğunu özellikle ifade etmek isterim. Bu nedenle, her birimize ayrı ayrı sorumluluk düşüyor. Siyasetimiz, inşallah temiz bir dille yoluna devam etsin istiyorum.

Ayrıca, Alt Komisyon Başkanımız Murat Alparslan başta olmak kaydıyla emeği geçen tüm arkadaşlarımıza çalışmalarından ve katkılarından dolayı da teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, burada, yargının temel direklerinden bel kemiğini oluşturan ve demokratik hukuk devletinin temel güvencelerinden biri olan Hâkimler ve Savcılar Kuruluna yapılacak son derece önemli bir seçimi görüşmek üzere toplanmış bulunmaktayız. Bu Kurulun yapısı, işleyişi ve özellikle oluşumunda gözetilmesi gereken kriterler sadece hukuki bir tartışma konusu değil, aynı zamanda anayasal devletin varlık gerekçesiyle doğrudan ilişkilidir. Anayasa'nın 9'uncu maddesi yargı yetkisinin Türk milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağını açıkça hükme bağlanmıştır. Bu hüküm, sadece biçimsel bir Anayasa ilkesi değildir; aksine, hukuk devleti ilkesinin özünü oluşturmaktadır. Dolayısıyla yargının bağımsızlığı sadece, hakimlerin bireysel karar özgürlükleriyle değil, bu kararı verecek olan hâkimlerin nasıl seçildiğiyle, hangi özlük güvencelerine sahip olduğuyla ve nihayetinde hangi kurumsal yapı içerisinde faaliyet gösterdiğiyle doğrudan bağlantılıdır. Hâkimler ve Savcılar Kurulu yargının öznesi olan hâkim ve savcıların mesleğe kabulünden terfilerine, disiplin işlemlerinden görev yerlerinin belirlenmesine kadar çok geniş bir yelpazede karar alma yetkisine sahiptir. Bu nedenle, bu Kurula yapılacak üyelik atamaları doğrudan yargının tarafsızlığını ve kamu vicdanındaki meşruiyetini ilgilendirmektedir. Ne var ki bugün burada yapacağımız seçim süreci maalesef söz konusu kurumsal bağımsızlık idealine hizmet etmekten çok uzaktır. Mevcut sistemde zaten yürütmenin HSK üzerindeki etkisi ciddi biçimde artmış, hatta belirleyici hâle gelmiştir. Üstüne, bugün yapacağımız seçimle bu endişeleri daha da derinleştireceğiz. Bu durum, sadece iç hukukumuz açısından değil, uluslararası yükümlülüklerimiz açısından da ciddi kaygı vericidir. Bu bağlamda, Avrupa Konseyi bünyesinde faaliyet gösteren Venedik Komisyonunun 6-7 Aralık 2024 tarihli Türkiye Hâkimler ve Savcılar Kurulunun oluşumu ve üyelerinin seçilme usulüne ilişkin görüşü son derece dikkat çekicidir: Komisyon raporunda açıkça belirtmektedir ki 2017 Anayasa değişiklikleriyle birlikte yürütme organının HSK üzerinde belirleyici etkisi artmış, bu durum, yargının bağımsızlığına ilişkin ciddi tehditler doğurmuştur. Komisyon, üyelerin büyük çoğunluğunun yasama ve yürütme tarafından belirlenmesinin kuvvetler ayrılığı ilkesine aykırı olduğunu belirtmiştir ve yargı bağımsızlığı için önce HSK'nin yürütmenin etkisinden arındırılması, Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimleri için de liyakat vurgusu ve yürütme ve yasama organları üyeleriyle açık siyasi bağlantısı olan adayların seçimden hariç tutulması tavsiye edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, bugün burada yapılacak seçimde de maalesef benzer kaygılarımızı tekrar etmek durumundayız zira seçim süreci tarafsızlık, liyakat esasına uygun bir biçimde şeffaflık içerisinde yürütülmemektedir. Üzülerek ifade ediyorum ki adayları âdeta görücü usulüyle seçmemiz bekleniyor.

Sayın Başkanım, alt komisyona dosyayı tevdi ettiniz, bu süreç içerisinde yeterince de vaktimiz olmasına rağmen, müracaat eden gerek akademisyenleri gerek avukatları gerekse Yargıtay ve Danıştay üyelerini uygun bir zaman dilimi içerisinde Karma Komisyonla davet edip rahatlıkla kendilerine üç beş dakika kendilerini tanıtmak imkânı verebiliriniz. Bu tanıtmak imkânından sonra Karma Komisyon üyelerinin adaylar hakkında az veya çok bir kanaati hasıl olurdu ama şu an itibarıyla hiçbirimizin bir kanaati yok. Eminim ki pek çok Komisyon üyemize bu aday adaylarıyla alakalı gerekli bir malumat da verilmedi. Ama şundan eminiz: Belki bir kısmı belirli grup başkan vekillerini ziyaret etmiş olabilir, parti büyüklerini ziyaret etmiş olabilir, kendilerini göstermiş olabilir ama Karma Komisyon üyelerinin bu adayların şahsıyla alakalı, liyakatıyla alakalı bir A4 kağıdındaki öz geçmişinin dışında başka bir bilgisi maalesef söz konusu değil. O nedenle, hepimizin malumu olduğu üzere, HSK üyeliğine müracaat eden adayların birçoğu hakkında yeterli bir bilgiye sahip olmadığımızı burada tutanaklara geçirmek isterim. Adayların kamuoyuna ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine tanıtılması için sizler tarafından bir fırsat yaratılmamış, alt komisyondaki

değerlendirme sürecinde ise adayların başvuru yeterliliğinin olup olmadığı sadece şekil denetimiyle gerçekleştirilmiştir. Oysa alt komisyonla, arada geçen süre içerisinde adaylar Komisyon üyeleri tarafından bizzat dinlenebilirdi biraz önce de ifade ettiğim gibi.

Yine, yüksek yargı organına üye seçecek olan yasama organı en yüksek düzeyde sorumluluk bilinciyle hareket etmelidir. Adayların sadece mesleki geçmişi, öz geçmişi değil, aynı zamanda yargı etiğine bağlılığı, tarafsızlığı ve kamu hizmeti anlayışı da dikkate alınmalıdır bu seçimde. Zira HSK üyeliğine seçilen kişiler Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun 34'üncü maddesi gereğince görevleri boyunca Yargıtay daire başkanı statüsünde bir hukuki konuma ve özlük hakkına sahip olacaklardır.

Burada özel bir durumu ifade etmek isterim Sayın Başkanım. Her ne olursa olsun genelde Parlamentoda yargı mensupları arasından en fazla sayıda avukatların olmasına rağmen avukatlık mesleği hep bu yargının içerisinde hakir görülen bir meslek grubudur. Yine, HSK'ye seçilen avukatlar arasındaki arkadaşlarımızın özlük hakları, görevdeyken bir daire başkanı statüsünde devam etmesine rağmen emekli olduktan sonra sadece avukatın sahip olduğu haklara sahip olmaktadır, geçmiş uygulamalarıyla da bu varittir. Yaklaşık beş yıldır bir HSK üyesi "Ben de Yargıtaydaki bir daire başkanı statüsündeyim, benim de emekliliğimi bundan sayın." demesine rağmen üzülererek ifade edeyim ki Yargıtayda da Danıştayda da atmış olduğu adımlarda gerekli cevabı alamamıştır. Bu yüzden bir kez daha Meclis tutanaklarına geçmesini istiyoruz ki buradan seçilecek gerek akademisyenlerin gerekse avukatların Hâkimler ve Savcılar Kurulunda görev yapıp ayrıldıktan sonra Yargıtaydaki ve Danıştaydaki daire başkanlarının sahip olduğu tüm özlük haklarına hem görev anında hem de görevden sonra sahip olması gerekir. Bu durum onların artık bir yargı mensubu hâline geldiklerini -HSK üyelerinin- ve tüm yargı etiği ilkelerine tabi olduklarını göstermektedir. Hâkimler ve Savcılar Kurulunun Türk Yargı Etiği Bildirgesi var, Yargıtayın da Yargı Etiği İlkeleri var. Bu nedenle, yalnızca şekli kriterler değil, yargının ruhunu oluşturan etik ilkelere bağlılık da adaylar bakımından asli değerlendirme ölçütü olmalıdır. Ne yazık ki adayları bu kriterler açısından değerlendirilebilme imkânını ve fırsatını Karma Komisyon olarak biz bulamadık.

Öte yandan, bugünkü seçimde 7 üyenin seçilmesi gerekirken yorum yoluyla yalnızca 5 üyenin seçilmesini de hukuken doğru bulmadığımızı kayda geçirmek isteriz. İktidar ortakları olarak AK PARTİ ve MHP vekillerimiz tarafından yorum yoluyla diğer 2 üyenin kalan süreyi tamamlayacağı söyleniyor ancak Anayasa'nın ve ilgili mevzuatın bu konuda yorum yoluyla farklı bir sonuca varılmasına izin vermediği son derece açıktır. Mevzuat yorum yoluyla bu şekilde esnetilemez, hele hele de yargı bağımsızlığı söz konusuysa hukuk devleti keyfi yorumlarla değil, anayasal ve yasal sınırlar içerisinde yürütülmelidir.

Yine, kura yöntemiyle yapılan seçimde uygulanan yöntem de ciddi tartışmaları beraberinde getirmektedir. Şu an itibarıyla gerek genel gerekçeyle okunan bölümde gerekse farklı farklı değerlendirmelerde...

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Toparlayalım.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Elbette sabrınıza sığınıyoruz Halil Beyciğim, biraz sabredersen sona doğru geliyorum. Bir öncekinde de konuşmadık. Tarihî bir oturum yapıyoruz aslına bakarsanız, ne usul açısından ne de esasa dair değerlendirmeler yarın bakın...

FETİ YILDIZ (İstanbul) - "Uzlaşma" diyorsunuz yani.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Bugün Murat Bey diyor ki...

FETİ YILDIZ (İstanbul) - "Uzlaşma" diyorsunuz galiba, öyle değil mi?

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Elbette ki, elbette ki şart olan budur, bize Anayasa bunu emrediyor, diyor ki: Hakimler ve Savcılar Kuruluna bir isim seçeceksiniz bu, genel olarak Parlamentoda uzlaşıyla olsun. Tarihten bir sayfa çıkardı, not olarak okudu Sayın Murat Emir. Bugün bu kayda geçtiğimiz hususları yarın birisi de çıkartıp bizim önümüze koyacaktır. Bu yapılacak olan seçimde nasıl bir uygulama yapacağımızı, nasıl bir teamül oluşturacağımızı bu Karma Komisyon belirlemeli çünkü Anayasa'da açık bir hüküm yok, İç Tüzük'te açık bir hüküm yok, bunu biz söylemiyoruz, iki dönem Bakanlık yapmış, şimdi de Meclis Başkan Vekilliği yapmış bir arkadaşınız, iktidardan bir isim söylüyor. Dolayısıyla bu hususa dikkat çekmek isterim.

FETİ YILDIZ (İstanbul) - İdris Bey, aday sayısı kadar diyoruz biz, söylediğimiz bu.

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Devam edeyim Feti Bey, tamam, aday sayısı.

Kura sonucunda bakın, seçilemeyen... Yine kura yöntemiyle yapılan seçimde uygulanan yöntem de ciddi tartışmaları beraberinde getiriyor. Kura sonucunda seçilemeyen 2'nci adayın tekrar aynı torbaya atılması yani seçilene dek yeniden deneme hakkı verilmesi, adalet duygusunu ve eşitlik ilkesini zedelemektedir. Bu usul tesadüfi değil sistemli bir tercih gibi görünmektedir ve bu yönüyle seçim sürecine gölge düşürülmektedir diyoruz. Tersini iddia ediyorsanız saygımız var, mutlaka dinleriz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, zaten içler acısı durumda olan yargının geleceği için bir eşik noktasındayız. Eğer yargı bağımsızlığını siyasi uzlaşıya, partiler arası dengelere ve kapalı kapılar ardındaki mutabakatlara indirirsek aslında, hep birlikte toplumsal güvenin en temel unsurlarından birini bir de biz zayıflatmış oluruz. Hakimler ve Savcılar Kurulunun yapısı sadece yargının değil demokrasinin de sigortasıdır. Bugün buradan çıkacak karar sadece birkaç üyenin seçilmesi meselesi değil, hukuk devletine olan bağlılığımızın ve anayasal sadakatimizin bir göstergesi olacaktır. Hukuk devleti biçimsel değil içeriksel bir yapıdır ve bu içerik liyakat, tarafsızlık, şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleriyle anlam kazanır. Bizler bu ülkeleri yalnızca savunmakla kalmamalı, uygulamada da yaşatmalıyız.

Sözlerime son verirken tüm milletvekillerimizi bu bilinçle, yargının tarafsızlığı ve bağımsızlığına gölge düşürmeyecek bir seçim süreci yürütmeye davet ediyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi sözü Haluk Bey'e veriyorum.

HALUK İPEK (Amasya) - Evet, çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de çok sevgili Sırrı Süreyya Önder kardeşimize Allah'tan rahmet diliyorum. Bir gün Hulki Bey'le beraberken Sırrı Bey geldi, beraber uzunca sohbet etmiştik, pankreastan geçirdiği ameliyatı anlatmıştı uzun uzun. Dolayısıyla çeşitli zamanlarda rahatsızlıkları olmasına rağmen, belki de rahatsızlıkları devam etmesine rağmen, barış sürecine çok önemli bir katkı vermiş, Türk siyasetine çok önemli bir renk katmıştır, kendisini unutmayacağız.

Bu arada, Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanına yapılan saldırıyı şiddetle kınıyoruz. İnşallah, gerçek istismar edilmeden, tam açıklığıyla, kısa sürede ortaya çıkar diye temenni ediyorum, sözlerimi bu şekilde başlamak istiyorum.

Tabii, ben AK PARTİ'nin kurucularındanım, Grup Başkan Vekilliği yaptım, çoğu zaman da Anayasa değişikliklerini hazırladım. 2004'te yürürlüğe giren Anayasa değişikliği benim Başkanlığımda hazırlanmıştı. Orada uluslararası anlaşmaların, kanunların üzerinde olan 90'ıncı madde değişikliği, askerî harcamaların Sayıştay denetimine açılması, yine kadın erkek eşitliğiyle ilgili devlete yükümlülük yükleyen maddeler benim tarafımdan yazıldı. Yine, 2010'daki Anayasa değişikliğinde 12 Eylülü yapanların yargılanması bizzat tarafımdan yazılmıştır. Bunu niye söylüyorum? Bizim Anayasa'yı değiştirecek çoğunluğumuz olduğu tüm sürelerde, biz hiçbir zaman bir iktidar sarhoşu gibi davranıp Anayasa'da iktidar lehine yargıyı etki altına alacak hiçbir düzenlemeye tevessül etmedik. Yine, 2010'daki yapılan Anayasa değişikliğinde Hâkimler ve Savcılar Kuruluna seçilecek üyeleri mukayeseli hukuku göz önüne alarak, diğer ülkelerde bunlar nasıl belirleniyor diye baktığımızda... Ki bilirsiniz, daha önceden yedi üye vardı, birisi Adalet Bakanı, birisi Müsteşar, 5 de yargının içinden gelen üyeler vardı. Ne zaman ki eğer iktidarda DSP, SHP veya başka bir sol parti varsa hiç sesini çıkarmamıştır Adalet Bakanının veya Müsteşarın o kurula başkanlık etmesine, sol hiç ses çıkarmamıştır. Ne zaman ki sağ iktidarın eline Adalet Bakanlığı geçtiğinde Bakan ve Müsteşar nedeniyle yargı siyasallaşıyor diye sürekli konuşulmuştur. Biz AK PARTİ olarak -çok net söylüyorum- yargının daha tarafsız ve bağımsız olması için Anayasa değişikliklerinde bir arayışa girdik sürekli, bunun için mukayeseli hukuku inceledik. Bu mukayeseli hukukta baktık ki yargıçlar kendi içinden kendi seçimlerini yapıyorlar, üçte 1'ini kendileri seçiyorlar, üçte 1'ini yürütme seçiyor, üçte 1'ini de Parlamento seçiyor, bunu gerçekleştirdik. Bununla ilgili sıkıntılar ortaya çıktı, yargı içinde bir kısım kamplaşmalar filan oldu; neticede, 2017'de bu değişiklikler geldi. Şunu söylemek istiyorum: Anayasa Komisyonu gerçekten demokrasi tarihimiz boyunca çok büyük işlere imza atmıştır. Mesela, parti kapatmalarının nitelikli -ki mesela o zaman DSP Hükûmeti yapmıştır bunu- çoğunluğa bağlandıktan sonra parti kapatmalar 7 kişiye bağlanmıştı. Eğer o 7 kişi olmasaydı AK PARTİ'ye karşı açılan davada 6 üye "Kapansın." demişti. O 7 kişiye çıkarıldığı için Anayasa Komisyonunun demokratik olarak attığı adımlar çok önemli işe yaradı, biz bu geleneği devam ettirdik AK PARTİ olarak bütün Anayasa süreçlerinde. Hiçbir zaman Anayasa'yı tek başımıza, halk oyuna gitmeden bile değiştirecek çoğunluğumuz varken bile yargının siyasallaşması veya Hâkimler ve Savcılar Kurulunun AK PARTİ'nin etkisinde, siyasal iktidarın etkisi altında olmasını sağlayacak düzenlemelere tevessül etmedik arkadaşlar, bunu söyleyeyim.

Burada, geldiğimiz bu aşamada Cumhuriyet Halk Partisi, yine diğer partilerin temsilcilerinin söylediklerini dinleyince daha önceki uygulamayı biz ortadan kaldıralım yani bugüne kadar, şu ana kadar Anayasa Komisyonu Karma Komisyon olarak Adalet Komisyonu ile birlikte kurula defalarca üye seçti. Bunlar bir sürü kararlar aldılar, imzalar atıldılar, hâkimlerin özlük haklarıyla ilgili işlemler yaptılar, imza atıldılar, hâlâ çalışanlar var, o şekilde seçilip şu an Kurulda çalışanlar var. Eğer burada uygulamayı değiştirirsek -daha önceden böyle bir yetkimiz yok, onu söyleyeyim- yeni bir hukuki tartışma açarız, bundan önceki seçilenlerle ilgili, onların seçilme şekliyle ilgili bir tartışma açarız. Buna hiç gerek yok arkadaşlar. Bana göre bu görüşler çok değerli. Bu görüşleri dikkate alıp bir anayasa değişikliği hazırlayalım hep beraber; bu önerileri dikkate alarak bir iç tüzük değişikliği yapalım ama eğer Karma Komisyon mevcut Anayasa'ya göre, 2017'deki değişikliğe göre burada Kurula üyeler seçmişse onların seçimini yeniden tartışmaya açacak bir duruma giremeyiz. Dolayısıyla 2017 Anayasa değişikliği uygulanırken ne şekilde seçim yapıldıysa, bugün o seçilenler görevde ne şekilde çalışıyorlarsa bizim bugün seçimimizi o şekilde yapmamız gerekir diyorum.

Yüce heyeti saygıyla selamlıyorum

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Başkanım, oylamaya geçelim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Başkanım, benim de bir söz talebim var.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Başkanım, şöyle yapalım: Verilen önerge üzerinde de konuşmuş olalım, bundan sonraki okuttuğum önerge üzerinde dolayısıyla hem zamandan kazanalım, zamandan tasarruf edelim.

Sizden önce Başkanım, Adalet Komisyonu Başkanımızın söz hakkı var, ona söz vereyim.

Buyurun.

CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken, tabii, ebediyete irtihal eden Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili ve DEM PARTİ İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'e Allah'tan rahmet, değerli ailesine, DEM PARTİ Grubuna ve bütün sevenlerine başsağlığı diliyorum. Son zamanlarda bizim de oldukça fazla mesaimiz olmuştu, gerçekten barışa, demokrasiye yaptığı hizmetlerden ve bütün milletimizin gönlüne girmiş olmasından dolayı tekrar kendisini rahmetle anıyorum.

Ayrıca, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'e yapılan menfur saldırıyı lanetliyor, siyaset kurumuna yönelik her türlü saldırının karşısında olduğumuzu bir kez daha vurgulamak istiyorum. Kendisine bir kez daha geçmiş olsun dileklerimi buradan iletiyorum.

Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; bugün burada Anayasa'mızın 159'uncu maddesi ve 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu uyarınca önemli ve anlamlı bir görev aslında icra etmek için bir araya geldik. Karma Komisyonumuzun gündeminde tabii Hâkimler ve Savcılar Kuruluna üye seçimi için Meclis Genel Kuruluna sunacağımız adayların belirlenmesi bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlar, hepimizin bildiği üzere, Hâkimler ve Savcılar Kurulu ülkemizde adalet sistemimizin temelini oluşturan en kritik kurumlardan biridir. Adaletin etkin ve tarafsız şekilde dağıtılması, hukuk devletimizin güçlü temellere oturması ve vatandaşlarımızın adalete olan güveninin pekişmesi açısından kurul üyelerinin seçimi büyük önem taşımaktadır. Burada, komisyon olarak bugün yapacağımız seçimde adayların mesleki birikimleri, tecrübeleri, hukuka bağlılıkları ve tarafsızlıkları büyük önem arz etmektedir ve belirleyeceğimiz adayların sadece nitelikli ve tecrübeli hukukçular olması değil ama aynı zamanda ülkemizin adalet vizyonuna ve kamu vicdanına uygun isimler olmasına da dikkat edilmelidir. Bu görevimizi yerine getirirken hukukun üstünlüğü ilkesi ışığında hareket etmek, seçim sürecinin şeffaf ve demokratik olması için elimizden gelen gayreti göstermek durumundayız ve bu sorumluluk milletimizin bizlerden beklentisi ve Meclisimizin hukuka bağlılığına olan güveninin de gereğidir.

Şimdi, Anayasa'mızın 159'uncu maddesi ile 6087 sayılı Kanun'un 20'nci maddesinde Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyelerinin nasıl seçileceği düzenlenmiştir. Anayasa'nın ve kanunun ilgili hükmünde her bir üyelik için 3 adayın seçileceği ifade edilmiş olup Karma Komisyon'da yapılacak seçimin usulüne ilişkin herhangi bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Daha önceki tarihlerde yapılan HSK üyelik seçimlerine bakıldığında, pusulada yer verilen adayların 3 tanesinin işaretlenmesi usulünün benimsendiği görülmektedir. Şimdiye kadar uygulanagelen bu yöntemden vazgeçilerek yeni bir seçim yönteminin belirlenmesine kanaatimce gerek yoktur. Türkiye Büyük Millet Meclisi uygulamasında, İç Tüzük'te hüküm bulunmayan hâllerde teamüllere başvurulması yaygın bir uygulama olup, teamül hâline gelmiş olan bu usulün de uygulanmasına devam edilmesi uygun olacaktır kanaatindeyim.

Hepinizi saygıyla tekrar selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI MURAT ALPARSLAN - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi de diğer söz talebini karşılamak üzere sözü Sayın Gökhan Günaydın Bey'e bırakıyorum.

Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Evet, ben de sözlerimin başlangıcında, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilimiz sevgili dostum Sırrı Süreyya Önder'in kaybindan dolayı duyduğumuz hem kişisel hem de partimiz adına büyük üzüntüyü burada bir kere daha ifade etmeyi gerekli görüyorum. Beraber çalışmak hepimiz için öğretici bir süreçti. Zor geceleri kolaylaştıran üslubu hiç aklımızdan çıkmayacak. Türkiye'nin bütünleşmesine, birleşmesine, barışa olan katkıları unutulmayacak. Kendisine rahmet diliyorum, DEM PARTİ'ye ve yakınlarına tekrar başsağlığı diliyorum.

Aynı zamanda, Sayın Genel Başkanımıza yönelik yapılan alçakça saldırıyı isim vererek kınayan tüm Komisyon üyelerine de teşekkürlerimizi ifade etmek istiyorum.

Evet, gerçekten üç erkten biri yasama, diğer ikisi yürütme ve yargı. Yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığının devlet olmanın çok önemli bir unsuru olduğunu biliyoruz. İki tane önemli laf var: Birincisi, "Devletin dini adalettir." lafı ama en az onun kadar önemli ve milattan sonra 50'nci yılda söylenmiş bir başka söz daha var, "Devletin içerisinde adaleti çıkartırsanız bir çeteden başka ne kalır ki?" diyor. Bunu milattan sonra 50'nci yılda bir felsefeci söylemiş. Dolayısıyla yasama, yürütme ve yargı arasındaki erkler ayrılığının sağlanması açısından önemli bir toplantıyı gerçekleştiriyoruz.

Şimdi, arkadaşlarımız çeşitli sözler söylediler, Türkiye'deki yargının bağımsızlığına ve tarafsızlığına ilişkin açıklamalar yaptılar, kendi dönemlerinde buna ne kadar önem verildiğini ifade ettiler.

Efendim, Allah rahmet eylesin, Bolu'daki otel yangınında çocuğunu kaybeden Daniştay Daire Başkanımızın bu Meclis çatısı altında yaptığı konuşma hepimiz için öğreticidir. O demişti ki: "Biz aldığımızda yargıya güven yüzde 80'ler düzeyindeydi, şimdi yargıya güven yüzde 20'lere düştü. Bu, hepimiz için ders alıcı bir durum ve nitelik taşımaktadır." Ben bunu mevcut yüksek yargının önemli bir daire başkanının sözü üzerinden burada aktarmayı gerekli görüyorum.

Bir konuyu daha burada söylemek isterim, ifade etmek isterim. Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı gerçekleri olanca açıklığıyla vurgulamamız gereken önemli bir çatıdır. Hâkimler ve Savcılar Kurulu içerisinde Adalet Bakanı var. Geçmişte DSP döneminde de varmış da bu çıkartılmamış. Vallahi, DSP şu anda koalisyon ya da iktidar ortağınız, dolayısıyla çıkar, DSP bunu neden yaptığını ya da neden yapmadığını söyler ancak bu sizin yirmi iki yıldır bu yargının bağımsızlığına doğrudan zarar veren uygulamayı kaldırmamanızın bir gerekçesi olarak herhâlde burada savunulamaz.

Peki, bu nelere yol açıyor, onu da ifade edelim. Örneğin, Ekrem İmamoğlu yargılamasında yargılama devam ederken, henüz İstanbul'da birinci yılını doldurmamış bir hâkimi coğrafi teminat ilkesine rağmen, eşi de hamile olmasına rağmen, kendisinin arzu etmediğine yönelik dilekçelerine rağmen geldiği yere, Samsun'a geri gönderdiniz. Sonra aynı hâkim, hâlen kürsü kullanan hâkim "Bana Ekrem İmamoğlu'na yönelik yargılamada ceza vermem konusunda baskı yapıldı. Ceza vermezsem başıma gelecekler konusunda çeşitli şeyler söylendi ve üstelik de ceza verirsem kararın istinafta onaylanacağına yönelik de garanti verildi." dedi. Şimdi, ben Samsun'da görev yapan hâkimin doğru söyleyip söylemediğini bilmiyorum, kimse bilmiyor ama bunun HSK tarafından soruşturulması gerekir, HSK'nin 2. Dairesi de bunun için kurulmuştur. Eğer...

HALUK İPEK (Amasya) - O zaman niye söylüyorsun burada? Niye o zaman söylüyorsun?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Burada söyleyecek. Nerede söyleyecek? Burada söyleyecek ya!

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Bakın, siz konuşurken kimse yorum yapmadı, siz yorum yapıyorsunuz.

HALUK İPEK (Amasya) - Yaptı, yaptı.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Burada söyleyecek. Nerede söyleyecek?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Arkadaşlar, bu gereksiz laf atmalara yanıt vermeye gerek yok çünkü doğru bir açıklamayı doğru bir üslupla yapıyoruz.

Bu, yargılamaya külliye gölge düşüren bir husustur. Hâkimler ve Savcılar Kurulu araştırarak, bunu ben araştırmayacağım. HSK gidecek, hâkimin doğru söyleyip söylemediğine ilişkin bir inceleme ve değerlendirme yapacak, HSK'nin 2'nci Dairesinin görevi tam olarak budur. Bırakın resen bunu yapmayı, yaptığımız başvuru üzerine dahi bunu reddediyor ve biz bu yargılamayı hâlâ istinafta sürdürüyoruz. Sonra burada bizim yargımızın bağımsız ve tarafsız olduğu konusunda çeşitli konuşmaları da dinlemeye devam ediyoruz. Şimdi, burada yapacağımız oylama da Komisyon'da yaptığımız uygulama da bu zihniyetin bir devamı olarak kendisini gösteriyor. Bunu üzülerken ifade etmek istiyorum.

Şimdi, Mecliste milletin iradesiyle ortaya çıkmış sandalye sayısı var. O sandalye sayısına uygun bir dağılım yalnızca partilerin orada kullandığı oylarla değil, milletin iradesinin yargıya yansımaları gösterecektir ve bu iradeyi biz adil yansıtmak zorundayız. Üstelik, bu bizim subjektif kararımızdan öte Anayasa'nın amir hükmüdür.

Bakın, arkadaşlarımız söylüyorlar, doğru da ifade ediyorlar. Gerçekten, Komisyon'da yapılacak oylamanın usulüne ilişkin Anayasa'da da İç Tüzük'te de hüküm eksikliği vardır ancak aynı oylamanın Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda nasıl yapılacağını Anayasa'nın 159'uncu maddesi açıkça dercetmiştir. O hâlde, yöntemin ve usulün paralelliği ilkesi uyarınca aynı yöntemi, Genel Kurul'da uygulayacağımız yöntemi biz Komisyon'da da yapmamalı mıyız? Ha, denilebilir ki "Ya, geçtiğimiz

seferlerde yapmadık." Arkadaşlar ifade ettiler, onlardan bir kısmında Cumhuriyet Halk Partisi grubu uygun bulmadığı için oylamaya katılmadı, bir diğerinde ise ortaya çıkan sonucun bir uzlaşısıyla olduğu için buna ilişkin itirazını dercetti ve öyle uygulama yapıldı.

Şimdi, biz ne yapmaya çalışıyoruz? Biz, çok daha az milletvekilline sahip olan parti ile onun 2,5 katı, 3 katı milletvekilline sahip olan partiye aynı derecede, aynı sayıda HSK üyesi vermek üzere usulü Anayasa'ya aykırı olarak buraya dercetmeye çalışıyoruz. Bu, yalnızca bir hâkim falan değildir. O hâkimin adı Ahmet olsa ne olur, Mehmet olsa ne olur? Biz burada Anayasa'nın amir hükmüne uygun bir karar alamaz da ad çekme usulüyle bunu yapacak duruma Türkiye Büyük Millet Meclisini getirirsek, bu, Meclisin saygınlığı açısından da doğru bir tutum olmaz.

Kendi adıma hep söylediğimi bir kere daha söyleyeyim: Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında kürsüde bir tek CHP'li hâkim ve savcı olmamalıdır. Bu, diğer partilerin iktidarında da aynı olmalıdır. Biz karşısına çıktığımız hâkimin, savcının tarafsız ve bağımsız olduğundan emin olursak, bu memlekette devlete olan güvenimiz, adalete olan güvenimiz birazcık daha artar. Bunu hep beraber sağlamanın yararlı olacağını düşünüyorum ve Komisyon üyesi olmamama karşın söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI MURAT ALPARSLAN - Teşekkür ediyoruz.

Şimdi bir diğer söz talebi Süleyman Bülbül'ün.

Buyurun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

HSK konusunda görüşlerimizi belirtmeden önce yapmamız gereken, Türkiye'deki yargının bağımsız ve tarafsızlığı ve yargının siyasallaşması konusundaki uygulama örnekleri ve bu konuda "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" denilen, 2017 referandumundan sonra 2018'de yürürlüğe giren bu sistem, Türkiye'deki yargıya güven ve kişilerin yargılanması açısından adalet, hak, hukukun gerçekleşip gerçekleşmediğini tartışmak, konuşmak. Tabii, bunu nerede yapacağız? Adalet Komisyonunda yapıyorduk, Karma Komisyonunda da HSK'yle ilgili seçimlerden önce yapmak zorundayız.

Arkadaşlar, gerçekleri söylemek zorundayız. Yani burada, yargının siyasallaşmadığını, artık yürütmeye bağlı yasama ve yargının olmadığını söylemek, açıkça gerçeklere aykırı konuşmaktır. Açıkça bu sistemle beraber, yargı ve yasama yürütmeye ve sizin bu konudaki itirazlarınıza rağmen saraya bağlanmış durumda. Bakınız arkadaşlar, şu anda bakanlıkların bürokrasisi bile yerle bir edilmiş durumda. Adalet Bakanlığının bürokrasisinin ne iş yaptığı da belli değil, diğer bakanlıkların bürokrasisinin de ne iş yaptığı belli değil. Bakıyorum, 2018'de Beştepe'ye, saraya bağlı 10 tane siyaset kurulu varken, bu siyaset kurulunda 46 kişi çalışırken bunun içinde hukuk kurulu, sağlık kurulu, eğitim kurulu gibi bölümler varken şu anda kurulun üye sayısı 116'ya çıkarıldı, iki hafta önce. Bu kurullar ne iş yapar? Bu kurullar şu işi yapıyor: Anayasa'nın 78'inci maddesine göre, biz artık yasa yapma, yasa teklifi verme yetkisini milletvekillere verdik diye yazıyorsunuz ama oradan Mehmet Uçum'dan tutun, hukuk kurulundan tutun ve birçok kurulda hazırlanan yasa teklifleri önümüze geliyor. Düşünebiliyor musunuz, Sayın Bakan çıkmış üç gün önce diyor ki: "Onuncu yargı paketi konusunda biz hazırlığımızı yaptık, Meclise göndereceğiz, AK PARTİ milletvekillerinin huzuruna sunacağız." Ya, böyle bir şey yok ki! Siz, kendi yaptığınız Anayasa'ya aykırı davranıyorsunuz. Yani bu yasa yapma tekniğini, açıkça Anayasa'yı ihlal ediyorsunuz. Buradan yola çıkıyoruz, yargının siyasallaşması, HSK yoluyla, HSK üzerinde kurulan baskı ve hâkimlerin ve savcılarının teminatını ilgilendiren Anayasa ihlalleri.

Sekiz yıldır görev yaptığım Adalet Komisyonunda ve Mecliste açıkça şunu gördüm: AKP'nin artık yaptığı bir tek şey var, güvenlikçi yasaları getirmek çünkü ekonomi, eğitim, sağlıkta, dış politikada duvara vurulmuş. Bu güvenlikçi politikalarla beraber yargıyı açıkça aparat olarak kullanıp yargıyı belirli noktalarda sürdürmek.

Hiç unutmam, 2021 yılında getirilen bir yargı paketi içerisinde diyordu ki: 81 il cumhuriyet başsavcısını ben belirlerim, diğer savcıların verecekleri takipsizlik kararlarında, verecekleri düzenlemelerde o il savcısına bağlarım, 81 kişiyle yargıyı Türkiye'de ben idare ederim. Kim diyor? HSK'yi seçen, HSK'yi ağırlıklı seçen yürütme, saray diyor ve 1'inci parti diyor.

Değerli arkadaşlar, yani bu durumda AKP'nin bugüne kadar gelmiş olduğu ritüelinde şu var: Yirmi iki yıllık bir süreçten sonra Anayasa'ya aykırı düzenleme yapmak, Anayasa ihlallerine yol vermek ve Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu kararlara uymamak AKP'nin artık ritüeli haline geldi.

Ya, 153'üncü maddeyi dışarıdan geçen bir öğrenciye okutsak ne olduğu açıkça anlaşılır. Yani, 153'üncü maddeyi, Anayasa Mahkemesi kararlarının bağlayıcılığı konusunda, yasama, yargı ve yürütme haricinde tüzel ve idareyi bağlayıcılığı konusunda net bir maddeyi dahi uygulamıyorsunuz. Düşünebiliyor musunuz, burada kurulun amacı -resmî sitesine bakıyorum HSK'nin- adil yargıyı tesis etmek üzere, hâkimler ve savcılarla ilgili işlemleri, hukukun üstünlüğü, mahkemelerin bağımsızlığı ve tarafsızlığı ile hâkimlik ve savcılık teminatı esaslarına göre yerine getirmektir. Yani bu esaslara göre bu bağımsızlığı, tarafsızlığı, hukukun üstünlüğünü, adli yargıyı tesis etmek HSK'ye verilmiş bir görev. Ama bakıyoruz, yani hukukun üstünlüğünden, yargının bağımsızlığından, tarafsızlığından, hâkimlik ve savcılık teminatından bu uygulamada bahsetmek mümkün mü? Mümkün değil. Yargıya güvenden bahsediyorsunuz. Sayın Bakan çıkmış, Sayın Cumhurbaşkanımız çıkmış yargıya güvenden bahsediyor. OECD 2024 verilerine göre 38 tane OECD ülkesinde yargıya güvenin dibe çaktığı son 2'nci ülke olan 36'ncı ülke Türkiye arkadaşlar ya. Biraz önce Grup Başkan Vekilimiz Sayın Günaydın da söyledi, ya, bir daire başkanı oğlunun vefat ettiği bir olayda yargıya güvenemediğini söyleyebilecek kadar net tavır koyuyor. Bunu sormak istiyorum, ben bunu çoğu yerde sordum, hâkim arkadaşlara, savcı arkadaşlara sordum, siz Türkiye'deki bu mahkemelerde, şu mahkemelerde yargılanmayı ister misiniz diye sordum. Bu açık ve net çünkü Türkiye'de yargı sistemi kişiye odaklı, muhalifleri ezmeye odaklı ve ses çıkarmamaya odaklı bir şekilde işliyor.

Bakınız, örnekleri vereyim arkadaşlar size, siz HSK'yi yargı bağımsızlığı, yargı tarafsızlığıyla idare ederken nasıl işlediğini birkaç örnekle anlatayım. Cumhurbaşkanı adayımız ve İBB Başkanımız Ekrem İmamoğlu'nun yargılandığı haksız hukuksuz ahmak davası. Ben bizzat o davanın bütün celselerini, duruşmalarını takip ettim. O davada Hâkim Hüseyin Zengin'in bir talebi olmadan Samsun'a sürülmesi konusunda "yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı" ve "hâkimlik teminatı" adı altında HSK'nin açıkça hukuku yere, dibe batırdığı bir yana, karar veren hâkimin duruşma kararından bir celse önce "Bu 'ahmak' sözcüğünün Süleyman Soylu'ya söylendiğini ben biliyorum." diye açıklamasını bir Adalet Komisyonu üyesi olarak ben duydum, duruşmada duydum. Bir hâkim mahkeme kararından önce "'Ahmak' sözü Süleyman Soylu'ya söylenmiştir." diye açıklamada bulunuyor, bir

celse sonra da yüksek mahkeme hâkimlerine yönelik "ahmak" sözcüğünden dolayı, hakaretten dolayı ceza veriyor. Yargının geldiği noktayı görebiliyor musunuz? Bu hâkim hakkında işlem yapılmıyor, nasıl işlem yapılınsın? Çünkü bu hâkimin bu tür işlem yapmasına yönelik siyasi baskıyı yapanlar, yukarıdan her türlü baskıyı yürütenler herkes tarafından biliniyor.

Bakınız, arkadaşlar; 19 Mart darbesi. 19 Mart darbesinden sonra tutuklama kararı vermeyen ve İBB'nin daire başkanları hakkında tutuklama dışında kararlar veren hâkim hakkında ne yapıldı? Gidildi, icra yetkisi verildi, icra yetkisi olarak icra mahkemesine gönderildi. Yani "Kardeşim, biz bir tane mühendislik yaptık. Bu mühendisliğe göre şu şöyle olacak, bu böyle olacak. Bunun dışında hareket eden hâkim, savcı varsa bu iş olmayacak." E, nerede kaldı bu Anayasa'nın 2'nci maddesi, 9'uncu maddesi, 138'inci maddesi; 37 ve 38 hâkimlik teminatıyla ilgili maddeler; 139, hâkimlik ve savcılık teminatı ve mahkemelerin bağımsızlığı maddesi? 140'ıncı madde, hâkimlik ve savcılık mesleğinin bağımsız olması nerede kaldı, nerede kaldı? Dibe vurdu.

Bakınız, devam ediyoruz. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı görevini yürüttüğü dönemde, Ocak 2017'den Kasım 2020'ye kadar suç örgütü lideri Ayhan Bora Kaplan hakkındaki 8 soruşturmadan 7'sini takipsizlikle kapatan, delilleri sümen altı eden, bu suç örgütü lideri Kaplan'ın örgüt liderliği iddiasıyla yargılandığı davada örgüt liderinden hesabına paralar aldığı tespit edilen Yüksel Kocaman gelmiş, HSK üyesi olarak bize başvuruyor. Düşünebiliyor musunuz arkadaşlar ya, düşünebiliyor musunuz? Bu Yüksel Kocaman hakkında, hâlen Yargıtay üyesi olan bu Yüksel Kocaman hakkında HSK ne yaptı, bu kadar şey mahkeme zabıtlarına girmişken ne yaptı? Hiçbir şey yapmadı ama ne oldu? Barışçı toplantı ve gösteri yürüyüş hakkını kullanıp da Saraçhane'de, Kızılay'da, Konak'ta, Türkiye'nin her yerinde çıkıp da ifade özgürlüğünü kullanan gençlere yatarı olmadığı hâlde tutuklama kararı veren hâkimler hakkında bir şey yapmadı, bir şey yapmadı.

Daha devam edelim. Benim HSK'ye yapmış olduğum bir şikâyetim vardı, aynı zamanda Cumhuriyet Başsavcılığına vermiş olduğum bir şikâyet dilekçem vardı. İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekiliye olmaya MASAK raporuna binaen Sezgin Baran Korkmaz'ın üzerindeki yurt dışına çıkış yasağını kaldıran ve mallar üzerindeki tedbir yasağının kaldırılması talebinde bulunan o zamanın İstanbul Cumhuriyet Başsavcı Vekili olan Hasan Yılmaz önce Adalet Bakan Yardımcılığına, oradan da Yargıtay üyeliğine terfi ettirildi. Söz konusu kararı veren, benim de HSK'ye şikâyet ettiğim İstanbul 3. Sulh Ceza Hâkimi Yasin Karaca hakkında ve bunu talep eden Hasan Yılmaz hakkında HSK ne yaptı biliyor musunuz arkadaşlar? Tarafıma yazıyı gönderdi, itiraz ettim, gene reddetti, "Somut delil yok." diye karar verdi HSK, somut delil yokmuş. Bu konuda yaptığım suç duyurusuna ve HSK şikâyetine karşılık "Somut delil yok." diyerek HSK dosyayı kapattı. Yani olmayan MASAK raporuna ilişkin -MASAK açıkladığı hâlde- siz talepte bulunacaksınız savcı, başsavcı vekili olarak ve suç örgütü liderinin tedbirini hem mal varlığı üzerinde hem yurt dışına çıkış tedbirini hâkim kaldıracak, hem hâkim hakkında hem başsavcı vekili hakkında HSK işlem yapmayacak. Somut delil ne olur acaba, başka ne olabilir yani?

Başka, başka... Bu konuda hâkimin Can Atalay konusunda verdiği karar. Ya, arkadaşlar, "Anayasa Mahkemesi kararlarını tanımıyorum." diyen Başsavcı, Çağlayan Adliyesinde ÇHD davasından Sözcü davasına, Sözcü davasından Demirtaş davasına, Demirtaş davasından Enis Berberoğlu davasına kadar gezici hâkim heyetinin başında bulunan, şu anda İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı olan ve daha önce de Bakan Yardımcısı olan başsavcı, "Anayasa Mahkemesinin kararlarını tanımıyorum." diyen başsavcı ilk önce Bakan Yardımcısı yapıldı, şimdi, bazı görevlerini yerine getirmesi için şu anda götürüldü İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı yapıldı. Yapılmadı mı? Yapıldı. Gerçekler bunlar. Bir de en önemlisi Türkiye Büyük Millet Meclisi, yasama, Gazi Meclis, evet, Gazi Meclis. Türkiye Büyük Millet Meclisine Can Atalay konusunda Yargıtay 3. Ceza Dairesi Başkanının, Muhsin Şentürk'ün "Siz Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak görevini yapacaksınız." diye Türkiye Büyük Millet Meclisini açıkça tehdit eden yazısına karşı ve Anayasa Mahkemesi üyelerine karşı suç duyurusu bulunduğu hâlde nereye gitti Muhsin Şentürk? Gitti, şu anda Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına atandı. Bakınız, arkadaşlar, HSK bütün bunlara gözünü kapattı. Nerede yargı bağımsızlığı, nerede yargının tarafsızlığı?

Yahu, şu anda, milletvekilleri dâhil, başımıza bir iş gelebilecek kaygısı taşımayan muhalif milletvekili var mı? İktidar milletvekillerinden de "Acaba ters bir şey yaparsam Maliye mi gelecek basacak, iş yerime mi çekecekler yoksa dokunulmazlığımı kaldıracaklar?" diye kuşku duymayan, endişe duymayan iktidar milletvekili var mı? Yok arkadaş, yok. Memlekette geline nokta bu. Yirmi iki yıldan sonra getirdiğiniz noktada can güvenliği de yok, hukuk güvenliği de yok. "Bizden oldu." diyenleri alıyorsunuz, Yargıtay üyesi yapıyorsunuz ve suç işleyenleri getiriyorsunuz, HSK'den gidip de Anayasa Mahkemesi üyeliğine terfi ettiriyorsunuz. Nerede arkadaşlar? Buradan yola çıkalım; HSK bütün usulsüzlüklere gözünü kapattı, suspus oldu, yukarıdan gelen talimatları yerine getirdi, hâkimlerin ve yargıçların siyasi vesayete teslim olmasına neden oldu.

Şimdi "Vesayeti kaldırdık, vesayeti kaldırdık." "Askeri vesayeti kaldırdık." diyorsunuz, "Hukuki vesayeti kaldırdık, siyasi vesayeti kaldırdık." diyorsunuz. Neyi kaldırdınız arkadaşlar? HSK üzerinden siz hâkim ve savcılar üzerinde açıkça siyasi vesayet koymadınız mı? Bu tablo bize göstermektedir ki arkadaşlar, hâkim ve savcıların atama, terfi, görevde yükselme, yer değişikliği gibi tüm özlük işlerini yürüten ve hemen hemen tüm kararlarına karşı yargı yolu kapalı olan HSK ne yazık ki hâkim ve savcılarının vicdanına göre değil, kişilere özgü, iktidarın gözüne bakarak karar vermesine yarayan bir yapı hâline geldi. İşte, bunu burada ne yapalım? Değiştirelim. Sayın İpek diyor ki: "12 Eylül 2010 referandumuyla 12 Eylül faşistlerine yargı yolunu açtık."

HALUK İPEK (Amasya) - Doğru.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Doğru söylüyor. Ama o neydi biliyor musunuz? Şekerdi o, şekerdi.

HALUK İPEK (Amasya) - Yok.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Siz 12 Eylül 2010 referandumunda o "FETÖ" denilen terör örgütüne yargıyı teslim ettiniz ya! Bunu tartışmıyorsunuz. Bir bunu tartışalım sizle beraber. Dokuz tane yargı paketi geldi bu memlekete. Dokuz tane gelen yargı paketinde memlekette adaleti, memlekette yargı bağımsızlığını, yargı tarafsızlığını koruyamadınız, ortaya koyamadınız da onuncu paketle mi halletmeye çalışacaksınız? Ona da yeni bir şey getiriyorsunuz "kamu düzenini bozma gerekçesiyle tutuklama" gerekçesini ekliyorsunuz. Bravo size, sessiz toplum, korku iklimi! Çıkacak -ifade özgürlüğü- vatandaş "Ben toplantı, gösteri, yürüyüş hakkını, kanunun 34'üncü maddesini kullanacağım." diyecek. "Hayır, sen kamu düzenini bozucu eylemde bulunuyorsun, tutuklayacağım seni." diyorsunuz. Yok böyle bir şey, yok böyle bir şey!

İşte, sizin için gelen bir şans bu; HSK seçimi. Biz 7 dedik, 7 kişi olması gerekir dedik, HSK'den gelen yazıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Karma Komisyonunda yapılan oylamada 5 kişi kararı verildi; bu konuda itirazlarımız var. Bari bu 5 kişi için de Anayasa'nın 159'uncu maddesi gereği, biraz önce de arkadaşlarımızın anlattığı şekilde, her biri için ayrı ayrı oylama yaptırın, uzlaşma yapın, uzlaşma, uzlaşma!

Bakınız, Anayasa'nın 159'uncu maddesi ve HSK Kanunu açık ve net diyor: Anayasa'nın sözüne ve ruhuna uygun bir şekilde, sistematik ve amaçsal yöntemle, çoğulcu demokrasi ve hukuk devletini sağlamaya yönelik olarak Anayasa'ya uygun bir şekilde yorumlamamız gerekiyor; bu yorum açık ve net. Komisyonun göreviyle ilgili olarak, Komisyonla ilgili olarak Anayasa'nın 159'uncu maddesinde açık ve net yazılmamış ama Anayasa'nın 159'uncu maddesinin üçüncü fıkrasında ne diyor? "Her bir üyelik için üç adayı belirlemek, her bir üyelik için ayrı ayrı oylama yapmak." diyor. Bu ne demektir arkadaşlar? "Usulde paralellik" diye bir şey var. Bunu söylüyoruz ama nerelerde söylüyoruz? Aynı diploma olayında olduğu gibi "usulde paralellik" deriz ama siz işletme fakültesinin yönetim kurulu toplamazsınız, gidersiniz rektörden karar alırsınız. İşte, burada da usulde paralellik var. Anayasa Mahkemesinin, HSK'nin üyelerinin Genel Kurulda seçiminde "her bir üye için ayrı ayrı oylama" diyorsa, siz "Komisyonla demiyor." diye usulde paralellik ilkesini kaldıramazsınız; yok böyle bir şey ya, yok böyle bir şey! Hukuku, Anayasa'yı bu kadar da ihlal edecek duruma getirmemeniz gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, sonuç olarak şunu söylemek istiyorum: Buradaki seçimler bizim için bir şans. Anayasa açıkça üçte 2 ve beşte 3'lük nisaplarla bir uzlaşma, bir mutabakat öneriyor. Bunun dışında en fazla oy alan 2 üyenin seçiminde ise yine bir mutabakat öneriyor. Yoksa sizlerin vereceği 30'a 24 oylarla "Ya, bizim adayları seçin." demiyor. Getirdiği nisaplar böyle, buradaki seçimler açık ve net tekil yapılmalı, her aday için ayrı ayrı oylama yapılmalı, herkes her oylamada sadece bir oy kullanmalı; sonuçta toplamda 15 ayrı oylama yapılması gerektiği Anayasa'da açık ve net. Azami mutabakat ve nitelikli çoğunluk böyle sağlanabilir açıkça. Oylamanın her bir aday için, toplamda 15 kişi için ayrı ayrı yapılması Anayasa 159/3'ün gereğidir. Anayasa'nın lafzına ve gayesine uygun bir seçim yöntemiyle bu şekilde belirlenen bu konuyu tartışmak bile Türkiye Büyük Millet Meclisinde 159'uncu maddenin üçüncü fıkrasındaki uzlaşma ve nisaba, mutabakat amacına aykırı davranmaktır diyorum.

Hepinize çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Teşekkür ediyorum Sayın Bülbül.

FETİ YILDIZ (İstanbul) - Sayın Başkanım, bakın, Bülbül güzel konuşuyor yani cumhuriyet tarihindeki bütün olayları anlattı neredeyse. Hakkıdır, konuşmak da hakkı ama bitirilmiş tartışmaları tekrar tekrar buraya getirmenin âlemi yok ki! Oylamaya geçelim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Tamam Başkanım, o zaman son iki sözü vereceğim, ondan sonra oylamaya geçeceğiz.

Sözü Sayın Mustafa Hamarat'a veriyorum.

Buyurun.

MUSTAFA HAMARAT (Ordu) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Değerli Komisyon üyelerini saygılarımla selamlıyorum.

Burada tabii ki konu adalet olunca, HSK olunca birçok konuyu dolaylı, doğrudan konuşmak mümkün ancak konumuza dönecek olursak HSK'de boşalan üyelikler için, aday belirlemek için bir araya gelmiş bulunuyoruz, toplanmış bulunuyoruz. Ben direkt önergeye dönmek istiyorum. Önergede belirtilen gerekçeler tatmin edici değil. Önergede yöntem öneriliyor. Bu önergede önerilen yöntemin Anayasa'nın açık hükmünde ve yasalarda bir dayanağı yok. Anayasa'nın hükmü çok açık, hatta teferruatlı olarak düzenlenmiş bir hükümle karşı karşıyayız, kazuistik bir yöntemle düzenlenmiş bir hükümle karşı karşıyayız. Belki şu tartışılabilir: Anayasa'da bu kadar teferruatlı bir hüküm düzenlenmeli miydi? Belki bununla ilgili konuşmamız gerekir. Bu kadar açık düzenlenmiş bir hüküm yorumlarken ayrılağa düşmek biraz kanuna eziyet etmek, lafzına eziyet etmek anlamına geliyor. Burada Anayasa'yı ve kanununu düzenleyen iradenin bir konuyu atladığını düşünmüyorum. Bu kadar tartışılarak çıkarılmış, sivil bir ortamda çıkarılmış bir düzenlemede ben yapılan uygulamanın, istikrar bulmuş uygulamanın -üç uygulama var- üçünün de lafzına uygun olduğunu düşünüyorum. Ancak -burada o zaman tartışmalar da olmuş olabilir- şunu görüyoruz: Hem uzlaşma olduğunda hem olmadığında da aynı uygulama yapılmış, dolayısıyla aslında bir uzlaşma sağlanmış. Şimdi, değiştirerek yeni uzlaşma arayışı bana göre doğru bir arayış değil, uzlaşmanın mantığıyla da ters bir arayış. Burada uzlaşma aslında şununla sağlanabilir: "Benim dediğim olsun." la sağlanmaz, burada uzlaşma kanunun açık, sade, net ifadesine dönülerek sağlanabilir. "Komisyon her bir üyelik için 3 adayı belirler." cümlesinde tartışmaya mahal verecek hiçbir şey yok, istikrar bulmuş uygulamayı da başka türlü ifade etmenin yolu yok zaten. Yani bize "Bu uygulamayı bir cümleyle ifade edin." deseniz ancak böyle ifade edilebilir. Onun için, ben önergede önerilen yöntemin yasal dayanağı ve anayasal dayanağı olmadığını düşünüyorum, hatta uzlaşmayı bozucu olduğunu düşünüyorum, uzlaşma arayışıyla ters düşüğünü düşünüyorum, ben kifayetimizle de olduğunu düşünüyorum.

Başkanım, yetki alanınıza girmeyeyim ama birçok konu konuşuldu, bence yeterli.

Çok teşekkür ediyorum.

Saygılarımla sunuyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Umut Akdoğan'a söz vereceğim, ondan sonra önergeyi oylayacağım.

Buyurun.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Sayın Başkanım, değerli üyelerimiz; doğru, konuşmalar uzuyor ancak cumhuriyet tarihi boyunca olmuş olaylara tekrar tekrar maruz kalınca bu olayları tekrar tekrar gündeme getirmek bir zaruret hâli oluyor.

Ben de Sayın Sırrı Süreyya Önder'i rahmetle anıyorum, ruhu şad, mekânı cennet olsun. Kendisinin hepimize ders niteliğinde sözleri vardı, bugün bir tanesini bu Komisyonla sizlere anımsatmak isterim. Kendisi diyordu ki: "Bu memlekette siyaseten mahkûm olmakla siyasi iktidarın sahibi olmak arasındaki fark kıl payı kadardır." Bunu deneyimlemiş, Meclis Başkan Vekilliği koltuğuna oturmuş ama defalarca mahkûm olmuş, herkesin sevgisini kazanmış Sayın Sırrı Süreyya Önder'i bu sözleriyle yâd ediyorum.

Bugün iktidardasınız, yarın muhalefette olacaksınız. Yarın muhalefette olduğunuzda karşınızda nasıl bir iktidar görmek istiyorsanız bence bugün öyle davranmalısınız. Bugün yapılan bu konuşmaları küçümsemek, bugün yapılan bu konuşmaları tahammül etmemek, bugün yapılan bu konuşmaların kısa sürmesi için çabalamak hiçbirimize fayda getirmez ancak bugün yapılan bu konuşmalara, bu kutsal çatı altında yapılan her konuşmaya kulak kabartmak hem iktidar için hem muhalefet için hem Türkiye demokrasisi için çok yararlı olacaktır.

Değerli iktidar partisi milletvekilleri, bundan beş yıl önceye gittiğinizde yerel yönetim seçimlerdeki ilk mağlubiyeti tattığınız ilk yıllarıydı ancak 2015'e, bir kare geriye 2005'e gittiğiniz zaman Ankara'yı, İstanbul'u, Adıyaman'ı, Amasya'yı, Uşak'ı, Kilis'i, Ankara'da Keçiören'i, Kazan'ı, Koçhisar'ı, Sivrihisar'ı kaybedeceğiniz hiçbirinizin aklına gelmezdi, tıpkı bugün genel iktidarı kaybedeceğinizin hiçbirinizin aklına gelmediği gibi. Yargı hizmetinde objektif ölçütler vardır. Bunu buradaki hukukçuların tümü eminim ki benden daha iyi biliyordu; bana sadece anımsatma görevi düşer. Bağımsızlık, tarafsızlık, silahların eşitliği, makul süre, yargı ile kamuoyunun etkileşimi, maddi gerçeğin ortaya çıkartılması, liyakat, performans gibi konular yargı hizmetinde objektif ölçütlerdir.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Umut Bey, bir saniyenizi alabilir miyim.

Hanımefendi, bakın, bütün Komisyonu çekiyorsunuz, millet bir şeyler ikram ediyor şu anda, siz de devamlı herkesi çekiyorsunuz; yapmayın onu, önünde zaten şey var.

Devam edin.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Biraz önce değerli milletvekillerimiz söyledi, "Biz bu düzenlemelerin hiçbirini iktidar sarhoşluğunun bir tezahürü olarak yapmadık, iktidar sarhoşluğuna kapılmadık." dedi. Gerçekten anlamakta güçlük çekiyorum. Anayasa'nın 146'ncı, 154'üncü, 155'inci ve 159'uncu maddelerinde olan, bugün HSK düzenlemesi de içinde olmak üzere ortaya konulan Anayasa değişiklikleri bir iktidar sarhoşluğunun tezahürü değilse nedir? Anayasa Mahkemesinin 15 üyesinden 12'sini Cumhurbaşkanı seçecek, Yargıtay üyeleri HSK'nin salt çoğunluğuyla seçilecek, Danıştay üyelerinin dörtte 3'ünü HSK seçecek, 1/4'ünü Cumhurbaşkanı seçecek; bu HSK'nin de çoğunluğu yine iktidar partisi aracılığıyla seçilecek. Şimdi, bu tabloyu, 146, 154, 155 ve 159'u bir iktidar sarhoşluğu içinde yapmadıysanız, Allah verip göstermesin bir iktidar sarhoşluğuna düşseniz demek ki neler yapacaksınız?

Değerli milletvekilleri, ekonomi ağacının da toprağı hukuktur. Bakın, bugün vatandaşımız açsa, yoksulsa, muhtaçsa, çocuklarımıza bir öğün yemeği dahi veremiyorsak okullarında, bayramda emekli ikramiyesini ne bizim istediğimiz düzeyde ne sizin istediğiniz düzeyde veremiyorsanız -ki bir iktidarın parası bol olsa bol keseden vermekten hiçbir zaman çekinmez ama olmuyor, kasa bitmiş, tükenmiş- veremiyorsak bunun hukukla olan bağıını mutlaka ve mutlaka sorgulamanız gerekir.

Burada örnekler verildi, ben de bu örnekleri çoğaltmakta yarar görüyorum ancak bugün HSK'yi konuşuyoruz. HSK, hâkimlerimizi, savcılarımızı belirliyorsa biraz da burada çekidüzen verilmesi gereken konular olduğunun altını bir kez daha çizmek lazım. Bakın, İstanbul Büyükşehir Belediyesine bir soruşturma yapılıyor Sayın Vekilim. Yapılan soruşturmada bürokratlar çağırılıyor, içeriğine hep birlikte, her koşulda ve istisnası tutuklu yargılanmak olmak üzere bakılmalı ama olacak şeyler var, olmayacak şeyler var. Yargıya olan güvenin sarsılma nedenleri böyle ortaya çıkıyor. İstanbul Büyükşehir Belediyesi bir bürokratını Emniyette ifadeye çağırıyorlar, 7 tane soru soruyorlar, 7; 7 tane soru soruyorlar, 6'sının cevabı şu: "İddia ettiğiniz olayın iddia ettiğiniz tarihinde ben İzmir Büyükşehir Belediyesinin Genel Sekreterydim." diyor Buğra Gökce. Şimdi, HSK'yi düzenliyoruz. HSK, hâkimlerin, savcıların liyakat esasına göre atanmasını düzenliyor ya, bir iddia hazırlanıyor, iddianameler hazırlanamıyor, hazırlandığında da kovuşturma ve soruşturma safhasında bunlar oluyor. Şimdi, bir yargılama yapılacak, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımızın Özel Kalem Müdürü Sayın Kadriye Kasapoğlu'nun yargılanması; hepiniz televizyonlarda izlediniz, hepiniz gördünüz. Bir ekonomik suç örgütü olduğu iddia ediliyor, örgütün başının Sayın İmamoğlu olduğu iddia ediliyor ama Özel Kalem Müdürü parası denkleşmediği için ikinci el bir araba alabiliyor; aldığı ikinci el arabanın ilk sahibinin yurt dışına çıkışını arabayı daha sonra alan kişiye soruyorsanız burada bunlar olmuyor, yargı inandırıcılığını kaybediyor.

Ayşe Barım davasında, İBB soruşturmasında, Sinan Ateş cinayetinde, ahmak davasında, Gezi davasında, Kaşıkçı davasında, bunların tümünde iktidarın istediği yönde karar vermeyen hâkimlerin başına ne geldiği herkesin malumu. Dolayısıyla adalet, dolayısıyla yargı tabutuna bir çivi daha çakmamamız gerektiğini ifade ediyorum.

Yargı bağımsızlığı hem adalet hem de toplumsal güvenin tesisi ve güçlendirilmesi için bir vazgeçilmezdir. Buna karşın, hâkimleri ve savcıları göreve kabul eden, tayinlerine ve terfilerine karar veren HSK âdeta yürütmenin bir uzantısı, Adalet Bakanlığının bir dairesi gibidir. Bu, herkesin malumudur. Yürütmenin bir unsuru olan Adalet Bakanı HSK'nin doğal başkanıdır. Dolayısıyla HSK oluşumu ve işleyişiyle iktidara ve siyasetçilere bağlıdır.

Şimdi, bugün bu üye seçimi yöntemiyle bu işin yapılması kabul edilemez. Uygulamalar, bugün yapılacak uygulamalar, muhalefet tarafından itiraz edilen bu uygulamalar bağımsızlık şartına ağır bir darbe daha vuracaktır. Aynı şekilde, seçilmiş Hatay Milletvekili Avukat Can Atalay'ın meselesinde Anayasa Mahkemesinin ihlal kararına yerel mahkemenin ve Yargıtay 3. Ceza Dairesinin uymadığı bütün dünyanın gözü önünde gerçekleşmiştir. Eğer Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bizim bir milletvekili arkadaşımızla ilgili bir muameleye itiraz etmememiz, bütün dünyanın gözü önünde itiraz etmememiz bir ayıp değilse, bir yanlışlık değilse, buna kimse ses çıkarmıyorsa ve bugün hâlâ bu uygulamalar üzerine burada yapılacak bir hata varsa bu itimatsızlıkları perçinleyecektir. Sonuçta hukuk devleti ve demokrasiyle bağdaşması mümkün olmayan durumlar ortaya çıkacaktır.

Son söz olarak şunu söylemek istiyorum: HSK'ye seçtiğimiz isimlerle ilçelerde, illerde, memleketin genelinde rakiplerinizi telef etmek için kullanacaksanız bu yol yol değildir. "İtirafçı bulduk." diye söyleyip iftiracılarla iş tutmaktan kendini alamayan, bunu ayıp saymayanlar hukuk dağıtacaksa bu yol yol değildir. Yargıyı otokrasinin bir aparatı olarak kullanırken sopanın mukavemetini güçlendirmeye çalışmak yol değildir. Onuncu yargı paketiyle ilgili kamuoyuna yansıyan şeyler vardır. Kamu düzenini bozanlar değil bozma tehlikesi yaratanlar, toplumun huzur ve sükununu bozduğu gerekçesiyle cezası iki yıl, yatağı beş ay olan bir ceza alacaksa bu irrasyonel, akıl dışı işlere uygulayıcı arıyorsak bu yol yol değildir.

Ben dinlediğiniz için teşekkür ediyor, sizlere saygılar sunuyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ediyorum.

Çok kısa bir söz de Sayın Meral Daniş Beştaş Hanımefendi'ye vereceğim.
Buyurun Başkanım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Erzurum) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Burada sevgili arkadaşımız, Meclis Başkan Vekilimiz, dostumuz Sırrı Süreyya Önder'e dair dilekleriniz, başsağlığı dilekleriniz için herkese ayrı ayrı teşekkür ediyoruz. Hakikaten çok büyük bir acı, çok büyük bir üzüntü. Toplumsal barış açısından aslında toplum bize çok şey söyledi. Yani hem hastanede on sekiz gün boyunca hem de taziyede, cenaze töreninde bence toplumsal barış konusunda çok önemli bir mesafe alındı. Sırrı Başkan giderken de aslında Türkiye'ye çok büyük bir borç bıraktı, hepimize bence. Siyaset erkine, bize de görev verdi. Bence Türkiye Büyük Millet Meclisinin, Türkiye'nin barışını, kardeşliğini, eşitliğini sağlamak konusunda siyaset erkinin de üstüne alınması gereken bir boyutu var; bunu paylaşmak istedim. Mekânı cennet olsun.

Sayın Başkan, çok kısa şunu söyleyeceğim: Ben 2017 Anayasa Komisyonu tartışmalarını dün gibi hatırlıyorum, ayrıntılara girmeyeceğim. Bu madde tartışılırken sabahlara kadar çalıştık, haftalarca çalıştık ve burada en önemli amaç şuydu: Hakikaten Mecliste HSK gibi bir kurulun seçiminde siyasi parti ayrımı gözetmeksizin mutabakata zorlamak yani amaç buydu. İktidar grubu da bu teklifi sunarken bunu uzun uzun aktarmıştı, hatta kuraya giderken de yani başka bir seçenek olmasın diye bu söylenmişti. Benden önceki arkadaşlar, Mithat Hoca da ayrıntılı ifade etti, diğer arkadaşlar da. Bu yönüyle, bence, kuraya giderken de orada oylama şeklinin Anayasa 159'a göre yani bize göre subjektif yoruma hiçbir şekilde alan açmayacak şekilde her bir üye için ayrı ayrı gizli oyla yapılacağı yönünde lafzi bir durum var. Doğru, geçmiş seçimlerde bu kabul edilmedi, biz iki seçimde de bulunmadık, bunu doğru bulmadığımızı ifade ettik. Mutabakatın olması, ortaklaşmanın azami düzeyde sağlanması gerektiği noktasında çok konuşmamız oldu ama, hepimiz matematiği de aşağı yukarı biliriz siyaset kadar olmasa da yani şu çok açık: Bu, yani sizin ifade ettiğiniz, AK PARTİ Grubunun ifade ettiği şekilde, toplu oylama olması hâlinde, tek tek yapılmaması hâlinde zaten olur ya, hani muhalefetin oy vereceği isimler olursa, onların zaten kuraya girme şansı olmuyor. Yani işin adını koyalım, hiç böyle dolayısıyla anlatmanın anlamı yok. Bu nedenle, ona bile şans verilemiyor bu durumda, verilmiyor. Yani biz de buraya gelmeden önce arkadaşlarla bir toplantı yaptık, bu bizim de önerimizdi zaten; bunun değerlendirilmesi lazım. HSK'nin yapısı, aldığı kararlar, yargı üzerindeki durumu, bağlayıcılığı, bütün bunları çok konuştuk yani bu Meclis çatısı altında herhâlde söylemediğimiz söz kalmadı, bu gök kubbe altında da kalmadı. Yargı tarafsız ve bağımsız olmalı ve bu HSK yapısıyla değil, bunu hiç tartışmaya gerek yok ve bağımsız ve tarafsız olabilmesi için de aslında bence herkese, en çok da iktidar grubuna görev düşüyor ama şu kesin: Yani Anayasa'nın lafzı -yazım aşamasında olan bir vekil olarak söylüyorum- kesinlikle bu değildi yani oylamanın bu şekilde yapılacağı şeklinde bir tartışma yoktu, Bülent Bey de burada, Mithat Hoca da burada fakat sonradan matematiksel hesaplar, farklı tartışmalar, işte, adaylıklar; işte, istenilen isimler çıksın diye böyle bir oylama yöntemi benimsendi. Yani bu çok isabetsiz bir durum yaratır ve daha önceki kararları değiştirmeyelim diye yanıltıcı ısrar etmenin anlamı yoktur. Nereden dönersek oradan kârlı çıkarız diyorum.

Tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Meral Hanım, çok teşekkür ediyoruz.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Sayın Başkanım, çok kısa bir ilave yapacağım yani uzun anlatmayacağım bir ilave edeceğim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Başkanım, Selman Bey de söz istiyor, ona çok kısa bir söz vereyim.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Tabii, Selman Bey'den sonra konuşayım, tamam.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Selman Bey, buyurun, çok kısa...

SELMAN OĞUZHAN ESER (Karaman) - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri; burada Anayasa'nın 159'uncu maddesi ve 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu doğrultusunda yürütülen HSK üyeliği seçim sürecine dair hem hukuki hem de teamüle dayalı esasları temel alan bir değerlendirme yapmak gerekir. Anayasa'nın 159'uncu maddesi açık hüküm içermektedir; bu maddeye göre, Türkiye Büyük Millet Meclisi HSK üyelerinin belirleyeceği her bir üyelik için 3 aday gösterecek şekilde seçer. 6087 sayılı Kanun'un 20'nci maddesi ise aynı ifadeyi tekrarlar "her bir üyelik için üç aday" demektedir yani usul, 1 üyelik için 3 adayın oylanması ve nihayetinde Meclis Genel Kuruluna sunulacak bir adayın belirlenmesidir. Bugün gündeme gelen ve adayların tek tek oylanması gerektiğine dair görüş açık anayasal hüküm ve kanuni düzenlemeyle örtüşmemektedir. Aksine, sistemin özü, 1 üyelik için 3 aday belirlenmesini esas alır; bu 3 aday ise Komisyonla nisapla belirlenir ve ardından Genel Kurulun takdirine sunulur. Dahası, önceki dönemlerde yapılan seçimlerde de uygulama bu şekilde olmuştur, gerek 2014 gerek 2017 ve 2021 yıllarında yapılan HSK üye seçimlerinde Komisyonun 1 üyelik için 3 adayı birlikte belirlediği ve tek bir oylamada bu sürecin yürütüldüğü uygulamayla sabittir. Bu, sadece teamül değil aynı zamanda hukuki istikrarın ve öngörülebilirliğin de bir gereğidir. Dolayısıyla süreci ihtilaflı hâle getirecek yorumlardan da kaçınmalıyız; Anayasa, yasa ve yerleşik uygulamalar ışığında süreci tamamlamalıyız. Hukukun üstünlüğü, sadece kararların içeriğinde değil karar alma süreçlerindeki tutarlılıkta da kendini göstermelidir. Bu anlayışla, Hâkimler ve Savcılar Kuruluna yapılacak seçimlerin hukuki sınırlar içinde, şeffaf, öngörülebilir ve yargı bağımsızlığını esas alacak şekilde yürütülmesini temenni ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ederim Sayın Eser.

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) - Başkanım, "son" dediniz, daha devam ediyor.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Tamam, yok, zaten son.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Sayın Başkan...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Evet, Başkanım, müsaade ederseniz oylamayı yapayım, ondan sonra kısa bir söz vereceğim.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Hayır, hemen bir söyleyeyim, sonra oylamaya geçin.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Tamam, peki, buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Şimdi, Sayın Başkanım, demin uzun uzun anlattım, tekrar aynı uzunlukta bir şey değil ama bir konuya dikkat çekmek istiyorum. Şimdi, Anayasa "Üyede uzlaşın." diyor, "Listede uzlaşın." demiyor; liste oylaması yapıyoruz, birinci temel problem bu.

Şimdi, 159'uncu maddede Genel Kurul oylaması için "Her bir üye için ayrı ayrı gizli oyla seçim yapar." demiş. Yani şimdi Genel Kurul için öngördüğü şeyi Komisyon için öngörmemesi mümkün mü? Aynı mantık. Buradaki mantığın Komisyon'da da aynı şekilde uygulanması lazım; iki.

Üçüncüsü: Bakın, bu geçici 21'inci maddesi var Anayasa'nın. Geçici 21'inci madde ilk uygulama için konulmuştu 2017 yılında. Geçici 21'inci madde diyor ki: "En çok oyu almış olan, seçilecek üyelerin iki katı aday arasından ad çekme usulü uygulanır." Yani niye bunu söylüyor? Diyor ki: "Sen Mecliste belirli bir sayısal çoğunluğa, bütün adayları belirleme yetkisi veremezsin." Onun için "seçileceklerin iki katı" demiş. Buna da bu mantıkla baktığınızda aynı sonuca ulaşıyoruz.

Şimdi, bir şeyi merak ediyorum. İki oylamada beşte 3'ü bulamadık, kurayı nasıl çekeceksiniz? Bir de orada tartışma çıkacak. Hangi en çok oyu alan iki aday? Yani siz bir grup 3 blok oyu verecek, yukarıdan ilk 3 kişiyi belirleyecek, ondan sonra daha az oy alanlar gelecek. Yani siz otomatik olarak ilk iki kurayı ya da üç kurayı Mecliste basit çoğunluğun ya da salt çoğunluğun istediği gibi belirlemesi imkânını yaratacaksınız. Bu doğru bir iş değil. Tek tek oylamanın sırf bu sebeple dahi Anayasa'nın mantığına uygun olduğunu söylemek lazım. Ha, eğer ısrarla blok oy kullanacaksanız o zaman beşte 3 çoğunluk -anlatayım, dinleyin, sabredin- sağlanamadığı takdirde, o zaman madem 3 kişi oyluyorsunuz, seçilecek 3'ün 2 katı 6 kişi arasından 3'ün toplamının kurasını çekmeniz lazım. Yani bunları belirlediniz mi, bunları konuştunuz mu? Bunlar da önümüze gelecek problemlerin önemli bir tanesi.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Çok teşekkür ederim Sayın Tezcan.

Değerli arkadaşlar, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun verdiği önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Niye? Edildi Başkanım. Çoğunluktaydı.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Yapmayın Başkanım, şimdi yani...

Değerli milletvekili arkadaşlarım, bazı şeylerle ilgili, oylama yaptıktan sonra bazı şeyleri açıklamak gereğini hissediyorum. Özellikle Sayın Şahin'in söylediği konuyla ilgili, bakın, daha önceki 6087 sayılı Kanun'da boşalan üyelikle ilgili yedek üyelik sistemi vardı, onun süresinin tamamlanacağı öngörülmüştü ama sonradan çıkan kanunda "Üyelikte boşalma hâlinde seçim"de "Kurul üyeliğinin ölüm, emeklilik, istifa ve benzeri nedenlerle boşalması hâlinde durum, ilgisine göre Cumhurbaşkanlığına veya Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına derhal bildirilir ve boşalmayı takip eden otuz gün içinde, yeni üye seçimi yapılır." diyor ve üyenin süresini de dört yıl olarak hem Anayasa hem de son çıkan kanun bunu tanımlıyor. Dolayısıyla, seçilen üyelerin süresi dört yıldır, bu konuda herhangi bir tartışmaya mahal yoktur.

İkincisi... Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, Anayasa'nın 159'uncu maddesi son derece açık. Dikkatinizi çekerim, özellikle beni dinlemenizi istirham ediyorum. Bakın, burada, Halil Bey, oylamanın şeklini söyleyeceğim, onun için ona atıf yapmak istiyorum.

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Başkanım, biz de son derece açık olduğunu düşünüyoruz.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Tamam, aynı kanaatteyiz.

FETİ YILDIZ (İstanbul) - Aday seçiyoruz biz, aday! Üye seçmiyoruz.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Dikkat edin, Anayasa'dan okuyorum, 159'uncu madde: "Komisyon her bir üyelik için üç aday -biz de onu yapacağız, her bir üye için 3 aday seçeceksiniz- üye tamsayısının üçte iki çoğunluğuyla belirler." Seçilirse bitti, 3 aday. Anayasa'ya göre işlem yapılacak. "Birinci oylamada aday belirleme işleminin sonuçlandırılmaması halinde ikinci oylamada -iki tane oylama öngörüyor- üye tam sayısının beşte üç çoğunluğu aranır." Beşte 3 çoğunluğu aranırsa seçilecek, aranmazsa en çok oy alan 2 üye arasında kura çekilecek diyor Anayasa ve kanun. Buna "Her bir üye için..."

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - "Her üye için ayrı ayrı" diyor.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Bakın, lütfen dikkat edin, "Her bir üye için..." Aday için söylemiyor. "Her bir üye için..." Dolayısıyla, müsaade buyurun, son derece açık ve net olan bir durum.

İkincisi de gerçekten atıflar yapıldı, değerlendirmeler yapıldı, ben de onlara katılıyorum. Anayasa Komisyonu hem 2017 yılında yapmış olduğu toplantılarında hem daha sonra yapmış olduğu toplantılarda bu konuyla ilgili düzenlemeleri yaparken, değerlendirmeleri yaparken aynı uygulamaları, aynı değerlendirmeleri orada da söz konusu etmiştir. 17 Kasım 2021 tarihinde, 17 Ocak 2024 tarihinde de yapılan usullerle oylama yapılmıştır. "Anlaşma yapıldı." denildiği dolaylı olan hadiselerde de aynı usulle, yine aynı usullerle oylamalar yapılacaktır. Bu konuda da Komisyonumuzun teamülü vardır diyorum.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Ona da itiraz ettik Sayın Başkan.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - İtiraz edin ama Komisyonun oy birliğiyle aldığı karar...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Oy birliğiyle değil, oy çokluğuyla.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - "Oy çokluğuyla" diyelim yani değişen bir şey yok Sayın Başkanım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, burada, ben, şimdi oy olayına geçeceğim. Bilindiği üzere, Karma Komisyonumuzun yerleşik uygulaması doğrultusunda HSK üye seçimini gizli oyla yapacağız. Onun için, gizli oyla seçim yapılacağı için ben bütün danışmanları, varsa basın mensuplarının tamamını dışarıya davet edeceğim ve öncelikle, salonumuzda ne kadar üye olmayan arkadaşımız varsa çok teşekkür ediyoruz, onlara da.

Yine, seçim işlemine başlamadan evvel, oy sayım ve döküm işlemleriyle ilgili olarak Karma Komisyon üyelerinden oluşacak 3 kişilik bir tasnif komisyonu belirlememiz gerekiyor. Bu konuda geçmiş uygulamalarımızda gruplarımızdan isim istiyorduk veya genç üyelerden teklif ediyorduk. Bu konuda tasnif komisyonu için Cumhuriyet Halk Partisi...

1.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adaylarının seçiminde uygulanacak oylama usulünü onaylamadıklarından tasnif komisyonuna üye vermediklerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Başkanım, biz bu usulü onaylamıyoruz, onun için burada tasnif komisyonuna herhangi bir üye vermiyoruz.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Teşekkür ediyorum Başkanım.

V.- SEÇİMLER (Devam)

1.- Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adayları seçimi (Devam)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - DEM PARTİ Grubundan...

AK PARTİ Grubundan Selman Bey'i ve Nurettin Alan'ı yazalım.

Milliyetçi Hareket Partisinden Halil Bey...

YENİ YOL Grubundan...

İYİ Partiden Hakan Bey'i yazalım.

Tasnif Komisyonu üyeleri yerlerini alsınlar.

Yargıtay kontenjanından seçilecek birinci üyelik için adayları belirleyeceğimiz seçim işlemini başlatıyorum.

Oy pusulalarını lütfen dağıtalım.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Değerli arkadaşlar, Yargıtay kontenjanından seçilecek birinci üyelik adaylarının belirlenmesi için yapılan oylamada oyunu kullanmayan arkadaşımız var mı? Varsa kullansın.

Şimdi, Tasnif Heyetine kullanılan oyları teslim ediyoruz.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Tasnif Komisyonumuz oy sayım işlemini tamamlamış ve tutanağını Başkanlık Divanına sunmuştur.

Tasnif Komisyonu tutanağını okutuyorum:

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu
Karma Komisyon Başkanlığına

Komisyonumuz, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 159'uncu maddesi ile 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun ilgili hükümleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kuruluna seçilecek beş (5) üye için 3 katı adayı belirlemek amacıyla 6 Mayıs Salı günü saat 15.30'da toplanmış ve kullanılan elli iki (52) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı aday adayları karşılarında gösterilen oyu almışlardır.

Saygıyla arz olunur.

TASNİF KOMİSYONU

Üye
Selman Oğuzhan Eser
Karaman

Üye
Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Üye
Nurettin Alan
İstanbul

	YARGITAY KONTENJANI 1. ÜYELİK (1. OYLAMA) İÇİN ADAYLARIN AD VE SOYADLARI	ALDIKLARI OY
1	Ömer Faruk Aydın	(31) oy
2	Fuzuli Aydoğdu	(30) oy
3	Mustafa Yapıcı	(30) oy
4	Lütfi Aksoy	(15) oy
5	Sabahattin Öztemiz	(12) oy
6	Zeynep Şahin	(11) oy
7	Harun Kodalak	(2) oy
8	Hakan Yüksel	(2) oy
9	Velihattin Eldemir	(1) oy
10	Emine Erdoğan	(1) oy
11	Seyfi Han	(1) oy

12	Bayram Şen	(1) oy
13	Hakan Türkön	(1) oy
14	Mustafa Taner Uyar	(1) oy
	Boş Oy	(5) oy
	Geçersiz Oy	(-)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Yapılan oylamanın sonucuna göre birinci turda 2/3 oy çoğunluğunu sağlayan aday bulunmamaktadır, bu nedenle ikinci tur oylamaya geçiyoruz.

Bu turda ilgili mevzuat uyarınca üye tam sayısının 3/5 çoğunluğu aranacaktır.

Oy pusulalarında yine en fazla 3 aday adayının isminin işaretlenmesi gerekmektedir. 3 adaydan fazla işaretleme yapılmamasını rica ediyorum.

Şimdi, ikinci tur için gizli oylama işlemine geçiyoruz.

Arkadaşlarımız pusula ve zarfları dağıtabilirler.

Zarf ve pusulasını alan sayın üyelerimiz, ilk turda olduğu gibi, oylarını kullandıktan sonra oy kullandıklarına dair ad cetvelini imzalayacaklardır.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Oylar kullanılmış olup Tasnif Komisyonuna teslim edildi arkadaşlar.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Evet, sayın üyelerimiz, Tasnif Komisyonumuz oy sayım işlemi tamamlamış ve tutanağını Başkanlık Divanına sunmuştur.

Başkanlık Divanı olarak tutanağı okutuyorum:

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu

Karma Komisyon Başkanlığına

Komisyonumuz, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 159'uncu maddesi ile 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun ilgili hükümleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kuruluna seçilecek beş (5) üye için 3 katı adayı belirlemek amacıyla 6 Mayıs 2025 Salı günü saat 15.30'da toplanmış ve kullanılan elli iki (52) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı aday adayları karşılarında gösterilen oyu almışlardır.

Saygıyla arz olunur.

TASNİF KOMİSYONU

Üye
Selman Oğuzhan Eser
Karaman

Üye
Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Üye
Nurettin Alan
İstanbul

	YARGITAY KONTENJANI I. ÜYELİK (II. OYLAMA) İÇİN ADAYLARIN AD VE SOYADLARI	ALDIKLARI OY
1	Fuzuli Aydoğdu	(34) oy
2	Ömer Faruk Aydın	(33) oy
3	Mustafa Yapıcı	(31) oy
4	Lütfi Aksoy	(14) oy
5	Zeynep Şahin	(11) oy
6	Sabahattin Öztemiz	(10) oy
7	İhsan Kamil Akçadircı	(1) oy
8	Velihattin Eldemir	(1) oy
9	Emine Erdoğan	(1) oy
10	Harun Kodalak	(1) oy
11	Bayram Şen	(1) oy

12	Hakan Türkön	(1) oy
	Boş Oy	(5) oy
	Geçersiz Oy	(-)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Bu duruma göre Fuzuli Aydoğdu ile Ömer Faruk Aydın 3/5 nisabına ulaştığı için Yargıtay 1'inci üyeliğine 2 aday olarak seçilmişlerdir.

Şimdi, 1'inci üyenin 3'üncü adayı için tekrar oy kullanıracam.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Neden tekrar oy kullanıyoruz Başkanım?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Ne yapalım?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Anayasa'da 3 kere oylama yok, bunları anlatıyorduk işte, tek tek olsa bu problemi yaşamayacaktık. Anayasa'da "üçüncü oylama" diye bir şey yok.

Şimdi, bu Mustafa Yapıcı, örneğin, en çok oy alan, 2 kere oylamaya girdi, üçte 2'yi bulamadı, beşte 3'ü de bulamadı. Şimdi, siz bir daha oylama, üçüncü oylama, Anayasa'da olmayan bir...

Mikrofonu açın da, kayda girsin söylediklerim.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Sayın Başkanım, başından beri söylemeye çalıştığımız şey buydu, tek tek oylama olsa bu meseleleri yaşamayacaktık.

Şimdi, önümüzde somut bir durum var. Blok oylama yaptınız. Birinci turda 3 adaydan hiçbirisi üçte 2'yi alamadı. 2'nci turda, geldik, üçer oy kullandırdınız, 3 oyun sıralaması şöyle: En çok oy alan Fuzuli Aydoğdu, 34 oy; 2'nci sırada Ömer Faruk Aydın, 33 oy; 3'üncü sırada Mustafa Yapıcı, 31 oy; 4'üncü sırada Lütfi Aksoy, 14 oy; 5'inci sırada Zeynep Şahin, 11 oy; 6'ncı sırada Sabahattin Öztemiz 10 oy aldı. Şimdi, sıralamamız bu. Bu sıralama içerisinde Anayasa'nın öngördüğü beşte 3'ü -sizin oylama şeklinize göre söylüyorum- Fuzuli Aydoğdu ile Ömer Faruk Aydın sağladı. Eğer üçü de sağlayamasa idi biz ne yapacaktık? Üçü için kura çekecektik, tek tek oylama diye bir şey konuşmadınız yani ne olacağı belli değil, anlatmaya çalıştığımız buydu.

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) - Üçüncü oylama yapılamaz Sayın Başkan.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Bir saniye... Müsaade edin... Müsaade edin...

Şimdi, Ömer Faruk Aydın seçildi, beşte 3'ü buldu bu oylamaya göre, Fuzuli Aydoğdu 34 oyla beşte 3'ü buldu. Üç oylamada iki turu bitirdik; biz, 1'inci üyelik için iki turu bitirdik. Anayasada bir üçüncü tur tarif edilmiyor.

Şimdi, yapacağınız iş şudur: Sizin yönteminizin içerisinde, yapacağınız iş, bundan sonra en çok oy alan 2 kişi Mustafa Yapıcı ile Lütfi Aksoy arasında kura çekeceksiniz, bu kadar yani "Üçüncü turda en çok oy alan 2 kişi arasında kura..." demiyor Anayasa, "İkinci turda beşte 3'ü sağlayamazsanız o zaman en çok oy alan 2 kişi arasında kura çekeceksiniz." diyor.

Şimdi, 3'ü olmasaydı, seçilmeseydi ne olacaktı? Bir daha dördüncü oylama yapılacak mıydınız? Yapmayacaktınız. 2'si seçilmiş, kalanları yukarıdan sıralayacaksınız; Mustafa Yapıcı 31 oy almış, Lütfi Aksoy 14 oy almış, kura çekeceksiniz, kim çıkarsa 3'üncü aday o olacak.

Teşekkür ederim.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkanım, 159'uncu maddenin üçüncü fıkrası o kadar net ki, açık ki -daha önceki çekincelerimizi ortaya koymuştuk, onları bir kenara koyuyorum, onlardan vazgeçmiyoruz- şunu diyor: "Birinci oylamada aday belirleme işleminin sonuçlandırılmaması halinde ikinci oylamada üye tamsayısının beşte üç çoğunluğu aranır. Bu oylamada da aday belirlenemediği takdirde -net söylüyorum- her bir üyelik için en çok oyu alan iki aday arasında ad çekme usulü ile aday belirleme işlemi tamamlanır." Çok net, üçüncü oylama yok. Bu durumda, Bülent Başkanımın söylediği gibi, Mustafa Yapıcı 31 oy almıştır, Lütfi Aksoy da 14 oy almıştır. Bu durumda, Anayasa'ya göre, en çok oyu alan 2 aday arasında ad çekme usulüyle aday belirleme işlemi tamamlanıyor.

Teşekkür ederim.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Yok yani yeni bir oylama tarifi yok, olmayan oylamayı yeniden nasıl yapacağız?

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - 3'üncü oylama yok.

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) - Doğru Başkanım, Anayasa'da veya kanunda 3'üncü oylama için bir dayanak yok.

MURAT ALPARSLAN (Ankara) - Başkanım, burada Anayasa'da ifade edildiği şekliyle kuraya kalmakla ilgili hususu şu şekilde değerlendirmek lazım: Sizin de ifade ettiğiniz gibi, hiçbir beşte 3 nisabı geçmemiş olsaydı ne yapacaktık? En çok oy alan 2 kişiyi kuraya çekecektik, biri seçilecekti ve yani biz sadece birini seçmiş olacaktık o bir üyenin biri için, diğer ikisi için tekrar oylama turlarına başlayacaktık.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Geçmemiş olma diye bir şey yok.

MURAT ALPARSLAN (Ankara) - Burada da aynı yani burada en son hiçbir geçmese de biz burada kura çekseydik birini seçecektik, kalan ikisi için tekrar oylama turlarına başlayacaktık. Burada da ikisi geçti, kalan biri için diğer tura geçeceğiz.

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) - Olur mu öyle şey?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - 1 kişi 2 kerede üçte 2 ya da beşte 3'ünü sağlıyorsa sağlayacak, yoksa kuraya girecek.

(Gürültüler)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Değerli arkadaşlar...

FETİ YILDIZ (İstanbul) - Kifayetimizakere...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Kifayetimizakere... Müsaade eder misiniz arkadaşlar?

Değerli arkadaşlar, müsaade eder misiniz?

FETİ YILDIZ (İstanbul) - Efendim, bir dakika...

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Feti Bey bir şey söyleyecek.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Buyurun Feti Bey.

FETİ YILDIZ (İstanbul) - 31 oy alanı bundan sonra yapılacak kuraya dâhil edeceksiniz, doğrusu bu.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Aynen.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Tamam, 14 var işte.

FETİ YILDIZ (İstanbul) - Bu 2 oylamayla bitiyor, 3'üncü değil. 3'üncü diye yapacağımız yeni bir oylama. Tamam mı Başkanım?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Hayır, Başkanım, anlaşıyoruz. Siz benim dediğimi diyorsunuz herhâlde.

FETİ YILDIZ (İstanbul) - Hayır.

CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Hayır, yeni bir oylama.

FETİ YILDIZ (İstanbul) - Bakın, 31 oy alan arkadaş bundan sonra yapılacak oylamaya dâhil edilecek.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - O kadar.

Evet, teşekkür ediyorum Başkanım.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Böyle bir şey yok.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Başkanım, müsaade eder misiniz?

FETİ YILDIZ (İstanbul) - Böyle bu, bunun başka şeyi yok.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Olur mu öyle şey ya! O zaman hepsini birer birer...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Başkanım, açıklamama izin verir misiniz? Lütfen, bir açıklamama izin verin.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - 3 ve 4'üncü, Başkanım, Feti Bey de aynen onu söylüyor.

(Gürültüler)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın Başkanlarım, değerli milletvekillerim; müsaade eder misiniz, beni az bir dinleyin, müsaade edin.

Şimdi, biz, birinci üyenin 1'inci adayını seçmek üzere yani 3 adayı seçmek üzere oy kullandık. Nisabı almış olduğu zaman seçilecek 2/3'te de olsaydı seçilecekti. Eğer nisabı alamamış olsaydı 2'nci turu yapacaktık, 2'nci turu yaptık, 3/5'i arayacaktık. 3/5'i bulamasaydık biz en çok oy alan 2 üyeden -dikkat buyurun- kura çekecektik. Birinci üyenin 1'inci adayını seçmek üzere ve tekrar oy kullanıp birinci üyenin 2'nci adayı için onu listeden çıkartarak oylamaya devam edeceğiz.

Dolayısıyla, bu yöntemimizi ben oylamaya sunuyorum, ondan sonra...

(Gürültüler)

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Öyle bir şey yok.

Sayın Başkanım, müsaade edin, söz istiyorum.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Başkanım, bunu yaparsanız açıkça Anayasa Mahkemesinin iptal etmesi için bir kapı açmış olursunuz.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Rüştü Bey, söz veriyorum size, buyurun, açıklayın meramınızı.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Başkanım, şimdi başa döndük. Bakın, siz de biraz önce söylediniz, eğer birinci Yargıtay üyeliğinin 1 üyelik için 3 adaya değil de 1 aday adayı için oylama yapmış olsaydık bu sorunu yaşamayacaktık fakat siz 3'ü için bir oylama yaptınız ve bütün tartışmalardan sonra o önergeyi reddederek dediniz ki: "Biz 3 adayı birden seçeceğiz." 3 adayı birden seçtiğiniz anda yine Anayasa 159'a ve Hâkimler ve Savcılar Kurulu Yasası'nın ilgili maddesine göre 3'üncü tur oylama yapamazsınız yani yapmanız mümkün değil.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sizin söylediğinizde 20 tane tur yapacaktık, o zaman 20 tur olacaktı her aday için, her biri için.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Hayır, 2 tur yapacaktınız, 2'nci turdan sonra bir adaya oy verseydik 2 tur yapacaktık ve sonra en çok oyu alan ikisi arasında kura çekecektik. Siz en çok oyu alan 2 aday arasında kura çekilmesini istemediğiniz için o 3 adaya birden oy verilmesini istediniz ve bu şekilde yaptınız. Bu saatten sonra 3'üncüsü için yeni bir oylama yapamazsınız Başkan.

OSMAN MESTEN (Bursa) - Başkanım, bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Buyurun Osman Bey.

HAKAN ŞEREF OLGUN (Aydın) - Başkanım, bir söz talebim vardı.

OSMAN MESTEN (Bursa) - Değerli Başkanım, eğer Bülent Başkanın söylediğini yapacak olursak, bu oylama sonucuna göre birinci ve ikinci en çok oyu alanlar değil, üçüncü ve dördüncü en çok oy alanlar arasında kura yapacak oluruz. Dolayısıyla bu açıkça aykırı olur. Yeniden seçim yapmak durumundayız Sayın Başkanım, ben görüşümü ifade ettim.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Üçüncü oylama için elimizde bir yasal dayanak yok!

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Feti Bey'e söz vereceğim.

Başkanım buyurun.

FETİ YILDIZ (İstanbul) - Biz 15 aday seçmeye geldik buraya, biz üye seçmiyoruz ki, bunu karıştırıyoruz. Bu torbadan 33 ve üstü alan aday adayı aday oldu, diğeri aday olamadı; aday adayı. Aday adaylarına bir turda, iki turda, yirmi turda, neyse "Sen hakkını kaybettin, artık bundan sonra torbaya giremezsin." diye bir kaide, kural ya da seçimin ruhunda böyle bir şey var mı?

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - Torbada var.

FETİ YILDIZ (İstanbul) - Bakın, 31 oy alan arkadaş listenin içerisine koyacaksın, oylamaya katılacak. Bu listeden de 15 kişiyi çıkaracağız; bütün hikâye bu.

MEHMET RÜŞTÜ TİRYAKİ (Batman) - 15 kişiyi mi?

FETİ YILDIZ (İstanbul) - Hayır, tamamında diyorum, toplamda.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Sayın Başkanım, görüyorum ki öyle bir usul kafanızda icat etmişsiniz ki yapmaya çalıştığınız şey şu: 54 üyeli karma komisyon, 54 üyeli karma komisyonda 25, 27, 28 üyeyi alanı, el çabukluğuyla, allem edelim kallem edelim, yukarıdan hep ilk ikiyi bu blok oy kullanma sistemiyle salt çoğunluğu elinde bulundurana, hatta katılmayanlar varsa basit çoğunluğu elinde bulunduranlara önce 3 oy, sonra 2 oy, blok oyları kullanarak, Anayasa'ya rağmen yeni oylamalar icat ederek ilk ikiye çoğunluğun isimlerini kuraya sokalım, çoğunluğun istediği olsun diyorsunuz. Başından beri itiraz ettiğimiz bakış açısı bu. Belli ki kafanızda bunu kurmuşsunuz. Biraz önce anlattığınız yöntemle tam da "1 kişi bile azınlıktaysa, onun ismi kuraya girmesin, çoğunluğun ismi kuraya girsin." hesabı yapmışsınız; böyle bir şey olmaz! Anayasa'da bakın... "Sizin dediğinizi yapsaydık çok oylama olacaktı." diyorsunuz. Hayır efendim, ne alakası var? Şimdi, siz bir oylama daha diyorsunuz. Bizim dediğimiz olsaydı birer kişi oy verecekti, birinci oylamada belki 1 kişi üzerinden üçte 2 çıkacaktı, belki çıkmayacaktı. Şimdi, beşte 3'ü bulan seçilecekti. Bir oylama daha yapacaktık, iki oylama, yine beşte 3'ü bulan seçilecekti. Ondan sonraki sıralamada biz dönecektik oylama yapacaktık, seçilmezse kuraya kalacaktı ya da yine beşte 3'ü bulacaktı, birisi seçilecekti, birer birer yapsaydınız. Ama şimdi siz şöyle diyorsunuz: "Blok oylamayla beşte 3'ü yakaladığımızı yakalayalım, geri kalanları kenarda avlayalım." Hesap bu hesap, böyle bir şey olmaz! Bu yanlış bir iş. Madem üçlü seçeceğiz... Başta bize ne dediniz tek tek seçilecek dediğimizde, bize dediniz ki: "Efendim, bir üyelik için 3 aday seçiyoruz, onun için 3 oy kullanacağız." Bir üyelik için 3 adayın nasıl seçileceğini sizin bakış açınızla anlatıyorum, Anayasa sizin bakış açınızla demiş ki: Bir üyelik için 3 adayı iki turda seçeceksin, önce üçte 2, olmadı beşte 3, beşte 3'ü de bulamazsan o 3'ü tamamlayana kadar kim kaldıysa seçilmeyen yukarıdan aşağıya sıralayacaksın, kuraya tabi tutacaksın. Bizim aklımızla alay etmeyin, biz aptal değiliz! Ha, şunu diyorsanız eğer, kardeşim, biz canımızın istediği anayasa değişikliğinde salt çoğunluğunu geçiremedik ya da hata ettik ama ne bulursak onu yapacağız. Böyle bir şey yok, böyle bir sistem yok Sayın Başkanım! Bu şu demektir: Bundan sonra Danıştay gelecek, ondan sonra da akademisyenler. Orada bunu da yaşamayacağız. Niye? Çünkü orada 3 ayrı kurul da yok. Her heyette canınız ne istiyorsa beşte 3'ü yakaladığınızı beşte 3'ten çıkaracaksınız, kalan 1'i de tenhada kıştırıp kurayla götüreceksiniz. Bu doğru bir yöntem değil, bu yöntem, bunun üzerinde kurulacak yapı... Nasıl bundan önce yanlış yaptıysanız bugünden sonra da Meclisin hukukuna tecavüz edersiniz. Öyle şey olur mu ya? Bu nasıl bir anlayıştır? İşte, sayı belli; 34'le seçilmiş Fuzuli Aydoğdu, Ömer Faruk Aydın 33'le seçilmiş. Kim kalmış geriye? Liste belli, yukarıdan aşağı liste yapmıyor musunuz? Yaptınız. Mustafa Yapıcı kalmış, Lütfi Aksoy kalmış; 31, 14. Bunda da ikisinin arasında kura çekeceksiniz. Ha, sizin liste usulü oylamanıza göre eğer 1 kişi seçilse ve 2 kişi kalsaydı yapmanız gereken, sıradan gelen 4 kişi içerisinde 2 kişiyi kuradan çekmekti. 3'ü de seçilmeseydi -bu bakış açısıyla tek tek yapmadığınız zaman- yapmanız gereken, ilk 6'yı torbaya koyup 3'ünü kuradan çekmekti. Çünkü siz "3 oylama yapılacak ve biz bu 3 oylamada 1 üyelik için gerekli 3 adayı seçeceğiz. O zaman 2 oylama yapılacak ve 1 üyelik için 3 adayı seçeceğiz." diyorsunuz. 3'üncü oylamayı icat edemezsiniz. O yüzden böyle bir yöntem yok, bu usul kabul edilebilir bir şey değil.

MİTHAT SANCAR (Şanlıurfa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Buyurun.

MİTHAT SANCAR (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli üyeler; şimdi, başta bizim önerdiğimiz yöntem bu sorunları çözüyordu yani sağlam bir şekilde yürünecekti ama yöntem değiştirilince mantığı gereği 2 tur yapılır, sonra aşağıya doğru kura çekimi yapılırdı 3 kişi tamamlanana kadar; ister nitelikli çoğunluk sağlansın ister sağlanmasın. Yani aslında bu yöntem bize göre Anayasa'ya uygun değil, ruhuna uygun değil, lafzına da uygun değil ama yine de bunda karar kıldınız. E, madem bunda karar kıldınız, bunun mantığına da uymak gerekiyor. Nitelikli çoğunluğu sağlayan 2 aday var, diğerleri kurayla belirlenecekti yani 1 kişi de olsaydı gene aynı şey olacaktı. Yani 2 turdan fazla seçim sizin kabul ettiğiniz yöntemin mantığı gereği de doğru değil.

Kayda geçsin diye söylüyorum bunları.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Ben teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, Yargıtay 1'inci üyeliğinin 3'üncü adayını seçmek üzere oylama işlemini başlatıyorum.

Oy pusulaları dağıtılınsın.

(Gürültüler)

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Başkanım, olmaz böyle bir şey ya! Bu nasıl bir iştir yani biz burada oyun mu oynuyoruz? Yapmayın Allah aşkına!

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Başlatalım.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Bu nasıl iştir ya? Böyle bir şey var mı Başkanım, bu nasıl bir şey ya?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Başlatın arkadaşlar.

(Oyların toplanmasına başlandı)

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Bu "Biz sizin adaylarınızı tanımıyoruz." demek ya! Allah, Allah! Nasıl oylamaya geçiyorsunuz?

TURAN TAŞKIN ÖZER (İstanbul) - Böyle bir şey yok!

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Olmaz böyle bir şey!

MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKI (Batman) - Anayasa'nın vermediği bir yetkiyi Komisyon Başkanı olarak kullanamazsınız!

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Olmaz böyle bir şey.

Sayın Başkan, canınızın istediği gibi... Yani Abdullah Güler Bey'le telefonla konuştunuz, oradan gelen talimata göre Karma Komisyonu yönetiyorsunuz. Olur mu böyle bir şey ya? Ben dinledim Başkanım, olur mu öyle şey? Burada umuma açık olduğu için söylüyorum, baş başa olsa söylemem. Bu nasıl bir iştir ya! Yahu, bırakın Allah'ınızı severseniz ya! Yani böyle bir şey yok.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bu olacak şey mi ya! Ya bu olacak şey mi! Allah, Allah! Anayasa'da olmayan bir şeyi yapıyorsun ama ya!

GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Biraz önce anlattıklarınızla çelişiyorsunuz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Oylama başladı ama...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Hayır, hayır; böyle bir...
GİZEM ÖZCAN (Muğla) - 3'üncü oylama diye bir şey yok.
(Oyların toplanmasına devam edildi)

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adaylarının seçiminde bundan sonra yapılacak oylamalara katılmayacaklarına ilişkin açıklaması

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Sayın Başkan, biz sizin tiyatro oyununuzun palyaçosu olmayacağız. Yok böyle bir şey! Böyle bir iş yok!

Katılmıyoruz oylamaya bundan sonra, katılmıyoruz; hiçbir oylamaya katılmıyoruz. İstedığınızı seçin, seçmeden yazın, sıradan yazın; sıradan, seçmeden yazın! Belli ki...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - Yahu, böyle bir şey mi var?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Ya, ne yoku? İşte, bu o ya! Bırakın Allah'ınızı severseniz ya!

CAHİT ÖZKAN (Denizli) - 19'u var, 21, 22'si var...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Ne? Bırakın Allah'ınızı severseniz!

Yahu, Sayın Başkan, senin içine sınıyor mu böyle bir şey! Bir gün Allah bizi yüz yüze getirecek, her birinizle bunu kapılar kapanınca konuşacağız ve adım gibi eminim hepiniz diyeceksiniz ki: "Ya, sen o gün haklıydın ama ne yapalım, yukarıdan böyle geldi."

Sizi Allah'a havale ediyorum; bunun, böyle bir adaletsizliğin hesabı yok. Bu nasıldır ya, bu nasıl bir iştir!

Oy kullanmayacağız arkadaşlar, alsınlar sırayla, seçimsiz yazsınlar neyi yazıyorlarsa! Allah, Allah! Kullanmıyoruz.

Alın, Anayasa lazım olur.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Onlara Anayasa lazım değil Başkanım, telefon lazım!

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Bunları zapta geçiyor musunuz, nerede stenograflar? Yazıyor musunuz bunları?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Bülent Bey...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Sayın Başkan, bir dakika.

Burası açık değilken yazıyor musunuz tutanağı, söyleyin ben bileyim ya!

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Yazılıyor, yazılıyor!

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Yazılıyor değil mi?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Yazılıyor.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Bu da yazıldı tutanağa. Yoksa mikrofonu açıtırıp konuşacağım Başkanım.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Yazılıyor.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Bu söylediklerimin hepsini tutanağa geçin: Oylamaya katılmıyoruz, burada sizin tiyatro sahnenizin palyaçosu olmayacağız! Böyle bir şey yok ya!

Şurada iki dakika açın, terk etme sebebimizi buraya da söyleyeyim!

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Kayda geçti, oylama var.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Nasıl geçti kayda?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Geçti.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Yine şüpheliyim ama sizin vicdanınıza emanet ediyorum.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Sayın Başkanım, hepsini yazamamışlar, tutanaklara dahi geçiremiyorlar. O yüzden...

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - O zaman, Sayın Başkanım, oylama başlamadı, lütfen mikrofonu açar mısınız.

Biz oy kullanmayacağız.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Başladı oylama.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Ya, niye başladınız oy kullanmaya? Niye başladınız oy kullanmaya?

Ses kaydı var mı, nerede ses kaydı? Zabıt kâtibi "Geçemedik." diyormuş.

Başkanım, sesi almadı mı burayı açmayınca?

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Yazıyorlar.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Yazıklar olsun ya, yazıklar olsun!

Yazın yazın, sıradan yazın, oylamayı falan bırakın!

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Ne olacak, sana mı soracağız?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) - Bana soracaksın tabii!

(Mikrofon kapandı)

(CHP milletvekillerinin Komisyon toplantı salonunu terk etmesi)

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, bir söz hakkı verin.

Kendi koyduğunuz kuralı kendiniz bozdunuz!

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - 3/5'le seçilmemiş olsaydı ne yapacaktınız?

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Böyle bir şey yok.

V.- SEÇİMLER (Devam)

1.- Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği adayları seçimi (Devam)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Arkadaşlar, tek kişi için 1 tane oy kullanacağız, 2 tane değil, bir tek kişi için.

(Oyların toplanmasına devam edildi)

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Değerli arkadaşlar, Yargıtay kontenjanı 1'inci üyelik için seçilecek 3'üncü adayla ilgili olarak yapılan oylama sonucu Mustafa Yapıcı 31 oy, Lütfi Aksoy 1 oy, Velihattin Eldemir 1 oy aldı. Dolayısıyla 2/3 çoğunluk bulunmadığı için şimdi 2'nci tur oylamaya geçiyoruz, orada 3/5 arayacağız.

Dağıtın arkadaşlar oy pusulalarını.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Oyunu kullanmamış sayın milletvekilimiz var mı? Yok.

Tasnif Komisyonu sayıma geçebilir.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Değerli arkadaşlar, Yargıtay üyeliği birinci üyelik için 3'üncü adayla ilgili yapılan 2'nci tur oylamada Mustafa Yapıcı 24, Erdal Demir 6, Lütfi Aksoy 1, Velihattin Eldemir 1 oy almış oldu. Dolayısıyla 3/5 nisabı alamadığı için en çok oy alan 2 aday arasından kura çekimi yapacağız.

Mustafa Yapıcı ile Erdal Demir arasında kura işlemi yapacağız, isimlerini yazın, torbaya atın.

Mustafa Yapıcı seçilmiştir.

Yargıtay üyeliği birinci adaylığı için 3 adayımız da seçilmiş oldu.

Yargıtay kontenjanından seçilen birinci üyelik için 3 adayın isimlerini okutuyorum:

Fuzuli Aydoğdu

Ömer Faruk Aydın

Mustafa Yapıcı

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Şimdi, Yargıtay üyeliği ikinci adaylığı için seçim işlemi başlatıyorum.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Oyunu kullanmayan sayın üyemiz var mı? Yok.

Tasnif Heyeti sayıma geçebilir.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Değerli üyeler, Tasnif Komisyonunun oy sayımı elimde. Yargıtay kontenjanı 2'nci üyeliğinin 1'inci oylamasında 2/3 çoğunluk gerekiyordu; alınan oyları okutuyorum:

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu

Karma Komisyon Başkanlığına

Komisyonumuz Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 159'uncu maddesi ile 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun ilgili hükümleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kuruluna seçilecek beş (5) üye için 3 katı aday belirlemek amacıyla 6 Mayıs 2025 Salı günü saat 15.30'da toplanmış ve kullanılan otuz dokuz (39) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı aday adayları karşılarında gösterilen oyu almışlardır.

Saygıyla arz olunur.

TASNİF KOMİSYONU

Selman Oğuzhan Eser
Karaman

Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Nurettin Alan
İstanbul

	YARGITAY KONTENJANI 2. ÜYELİK (1. OYLAMA) İÇİN ADAYLARIN AD VE SOYADLARI	ALDIKLARI OY
1	Hakan Türkön	(34) oy
2	İbrahim Temir	(33) oy
3	Hakan Yüksel	(33) oy
4	Velihattin Eldemir	(1) oy
	Boş Oy	(5) oy
	Geçersiz Oy	(-)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Bu duruma göre 2/3 çoğunluğa ulaşamadığı için 2'nci tur oylamaya geçiyoruz. 2'nci tur oylamada 3/5 çoğunluğu arayacağız, yine 3 adaya oy kullanılacak değerli arkadaşlar.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Oy kullanmayan sayın üyemiz var mı? Yok.

Evet, Tasnif Heyetine teslim ediyoruz.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın milletvekilleri,

Yargıtay kontenjanı 2'nci üyeliği için oy tasnifini arz ediyorum:

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu

Karma Komisyon Başkanlığına

Komisyonumuz Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 159'uncu maddesi ile 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun ilgili hükümleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kuruluna seçilecek beş (5) üye için 3 katı adayı belirlemek amacıyla 6 Mayıs 2025 Salı günü saat 15.30'da toplanmış ve kullanılan otuz dokuz (39) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı aday adayları karşılarında gösterilen oyu almışlardır.

Saygıyla arz olunur.

TASNİF KOMİSYONU

Üye
Selman Oğuzhan Eser
Karaman

Üye
Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Üye
Nurettin Alan
İstanbul

	YARGITAY KONTENJANI 2. ÜYELİK (2. OYLAMA) İÇİN ADAYLARIN AD VE SOYADLARI	ALDIKLARI OY
1	İbrahim Temir	(34) oy
2	Hakan Türkön	(34) oy
3	Hakan Yüksel	(33) oy
4	Velihattin Eldemir	(1) oy
	Boş Oy	(5) oy
	Geçersiz Oy	(-)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - 3 aday da 3/5 çoğunluğu yakaladığı için 3'ünün birden 2'nci üyeliğe aday olarak kayıtlara geçmesini istiyorum.

Bu arada yeniden oy pusulalarının hazırlanması için bir zamana ihtiyacımız var, bunlar çıkarılarak yeniden 3'üncü Yargıtay üyesini seçmek için o zamanı kullanacağız.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Oy kullanmayan üyemiz var mı? Yok.

Şimdi, Tasnif Komisyonumuz oy sayım işlemini yapıyor.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın milletvekilleri, Yargıtay kontenjanı 3'üncü üyelik 1'inci oylama sonucunu okutuyorum:

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu

Karma Komisyon Başkanlığına

Komisyonumuz, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 159'uncu maddesi ile 6097 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun ilgili hükümleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kuruluna seçilecek beş (5) üye için 3 katı adayı 39 adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı aday adayları karşılarında gösterilen oyu almışlardır.

Saygıyla arz olunur.

TASNİF KOMİSYONU

Selman Oğuzhan Eser
Karaman

Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Nurettin Alan
İstanbul

	YARGITAY KONTENJANI 3. ÜYELİK (1. OYLAMA) İÇİN ADAYLARIN AD VE SOYADLARI	ALDIKLARI OY
1	Seyfi Han	(34) oy
2	Ergün Şahin	(34) oy
3	Şerafettin Saka	(33) oy

4	Velihattin Eldemir	(1) oy
	Boş Oy	(5) oy
	Geçersiz Oy	(-)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Bu duruma göre 2/3 oy çoğunluğunu sağlayamadığından, şimdi, 3'üncü üyelik için 2'nci tur oylamasına geçeceğiz.

Bu turda 3/5 oy çoğunluğu aranacaktır.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Oy vermeyen sayın üyemiz var mı? Yok.

Tasnif Komisyonu çalışmalarına başlayabilir.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Tasnif sonucunu okutuyorum:

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu

Karma Komisyon Başkanlığına

Komisyonumuz Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 159'uncu maddesi ile 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun ilgili hükümleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kuruluna seçilecek beş (5) üye için 3 katı adayı belirlemek amacıyla 6 Mayıs 2025 Salı günü saat 15.30'da toplanmış ve kullanılan otuz dokuz (39) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı aday adayları karşılarında gösterilen oyu almışlardır.

Saygıyla arz olunur.

TASNİF KOMİSYONU

Selman Oğuzhan Eser
Karaman

Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Nurettin Alan
İstanbul

	YARGITAY KONTENJANI 3. ÜYELİK (2. OYLAMA) İÇİN ADAYLARIN AD VE SOYADLARI	ALDIKLARI OY
1	Seyfi Han	(34) oy
2	Şerafettin Saka	(34) oy
3	Ergün Şahin	(34) oy
	Boş Oy	(5) oy
	Geçersiz Oy	(-)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Sayın üyelerimiz, Hâkimler ve Savcılar Kurulu üyeliği için Yargıtay kontenjanından aday belirleme işlemi böylelikle 2'nci turda tamamlanmıştır; buna göre HSK'ye Yargıtay üyeleri kontenjanından Genel Kurulca seçilecek olan 3 aday için Karma Komisyonumuzca 9 aday belirlenmiş bulunmaktadır.

Seçilen aday isimleri her bir oylama sonucunda açıklandığından şimdi tekrar okutmuyorum, tüm aday isimlerini seçimler bittiğinde toplu olarak okutacağım.

Şimdi, Danıştay kontenjanından seçilecek üyelik için 3 adayı belirlemek üzere 2/3 nisap arayacağım.

Değerli arkadaşlar, 3 kişiye oy kullanıyoruz bu turda biliyorsunuz.

1'inci oylamayı başlatıyorum:

(Oylar toplandı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Oy kullanmayan sayın üyemiz var mı? Yok.

Tasnif Heyeti çalışmasına başlayabilir.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Tasnif tutanağını okutuyorum:

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu

Karma Komisyon Başkanlığına

Komisyonumuz Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 159'uncu maddesi ile 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun ilgili hükümleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kuruluna seçilecek beş (5) üye için 3 katı adayı belirlemek amacıyla 6 Mayıs Salı günü saat 15.30'da toplanmış ve kullanılan otuz dokuz (39) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı aday adayları karşılarında gösterilen oyu almışlardır.

TASNİF KOMİSYONU

Selman Oğuzhan Eser
Karaman

Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Nurettin Alan
İstanbul

	DANIŞTAY ÜYELİĞİ KONTENJANI (1. OYLAMA) İÇİN ADAYLARIN AD VE SOYADLARI	ALDIKLARI OY
1	Kemal Açıköz	(34) Oy
2	Cengiz Aydemir	(33) Oy
3	Aysel Demirel	(34) Oy
4	Muhsin Yıldız	(1) Oy
	Boş Oy	(5) Oy
	Geçersiz Oy	(-)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Tasnif Komisyonu tutanağına göre Danıştay kontenjanından seçilecek üyelik için hiçbir aday 2/3 nisaba ulaşamamıştır. Bu nedenle, şimdi 3/5 oy çoğunluğunun aranacağı 2'nci tur oylamaya geçeceğiz.

Oylama işlemini başlatıyorum.

Pusulaları dağıtım lütfen.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Oyunu kullanmayan var mı arkadaşlar? Yok.

Tasnif Komisyonu çalışmalarına başlayabilir.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Tasnif Komisyonu tutanağını okutuyorum arkadaşlar:

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu

Karma Komisyon Başkanlığına

Komisyonumuz, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 159'uncu maddesi ile 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun ilgili hükümleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kuruluna seçilecek beş (5) üye için üç katı adayı belirlemek amacıyla 6 Mayıs 2025 Salı günü saat 15.30'da toplanmış ve kullanılan otuz dokuz (39) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı aday adayları karşılarında gösterilen oyu almışlardır.

Saygıyla arz olunur.

TASNİF KOMİSYONU

Üye
Selman Oğuzhan Eser
Karaman

Üye
Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Üye
Nurettin Alan
İstanbul

	DANIŞTAY ÜYELİĞİ KONTENJANI (2. OYLAMA) İÇİN ADAYLARIN AD VE SOYADLARI	ALDIKLARI OY
1	Kemal Açıköz	(34) oy
2	Aysel Demirel	(34) oy
3	Cengiz Aydemir	(33) oy
4	Muhsin Yıldız	(1) oy
	Boş Oy	(5) oy
	Geçersiz Oy	(-)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Tasnif Komisyonu tutanağına göre, Danıştay kontenjanından seçilecek üyelik için adaylarımızdan 3'ü ikinci turda 3/5 oy çoğunluğuna ulaşmıştır. Dolayısıyla hayırlı olsun diyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, avukatlar ve öğretim üyeleri seçimine geçiyoruz.

Evet, avukatlar ve öğretim üyeleri kontenjanı için birinci tur oylamayı başlatıyorum.

Oy pusulalarını dağıtım.

2/3 çoğunluğunu arayacağız.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Oy kullanmayan sayın üyemiz var mı?

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Değerli üyelerimiz, Tasnif Komisyonumuz yükseköğretim kurumlarının hukuk dallarında görev yapan öğretim üyeleri ve avukatlar kontenjanından seçilecek 1 üyelik için adayların belirlenmesi için oy sayım işlemini tamamlamış ve tutanağını Başkanlık Divanına sunmuştur.

Tutanağı okutuyorum:

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu

Karma Komisyon Başkanlığına

Komisyonumuz Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 159'uncu maddesi ile 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun ilgili hükümleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kuruluna seçilecek beş (5) üye için üç katı aday belirlemek amacıyla 6 Mayıs 2025 Salı günü saat 15.30'da toplanmış ve kullanılan otuz sekiz (38) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adı ve soyadı yazılı kişiler karşılarında gösterilen oyu almışlardır.

Saygıyla arz olunur.

TASNİF KOMİSYONU

Üye
Selman Oğuzhan Eser
Karaman

Üye
Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Üye
Nurettin Alan
İstanbul

	AVUKATLAR/YÜKSEKÖĞRETİM ÜYELERİ KONTENJANI (1. OYLAMA) İÇİN ADAYLARIN AD VE SOYADLARI	ALDIKLARI OY
1	Alişan Tiryaki	(34) oy
2	Hasan Oğuz Altınkaynak	(32) oy
3	Figen Şaştım	(31) oy
4	Hamdi Gökçe Zabunoğlu	(4) oy
5	Ali Aydın	(1) oy
	Boş Oy	(5) oy
	Geçersiz Oy	(-)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Yapılan oylamanın sonucuna göre 1'inci turda 2/3 oy çoğunluğunu sağlayan aday bulunmamaktadır. Bu nedenle 2'nci tur oylamaya geçiyoruz. Bu turda ilgili mevzuat uyarınca üye tam sayısının 3/5 çoğunluğu aranacaktır.

Şimdi 2'nci tur için gizli oylama işlemine geçiyoruz.

Arkadaşlarımız pusula ve zarfları dağıtabilirler. Zarf ve pusulasını alan sayın üyelerimiz ilk turda olduğu gibi oylarını kullanıp görevlilerin dolaştıracığı kupaya attıktan sonra oy kullandıklarına dair ad cetvelini imzalayacaklardır.

(Oylar toplandı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Oyunu kullanmayan sayın üyemiz var mı değerli arkadaşlar? Yok.

Tasnif Heyeti çalışmasına başlayabilir.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Değerli arkadaşlar, ikinci turda Tasnif Heyetinden gelen sonuçları okutuyorum:

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu

Karma Komisyon Başkanlığına

Komisyonumuz Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 159'uncu maddesi ile 6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanunu'nun ilgili hükümleri gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Hâkimler ve Savcılar Kuruluna seçilecek beş (5) üye için üç katı aday belirlemek amacıyla 6 Mayıs 2025 Salı günü saat 15.30'da toplanmış ve kullanılan otuz dört (34) adet oy pusulasının tasnifi sonucu aşağıda adları ve soyadları yazılı aday adayları karşılarında gösterilen oyu almışlardır.

Saygıyla arz olunur.

TASNİF KOMİSYONU

Üye
Selman Oğuzhan Eser
Karaman

Üye
Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Üye
Nurettin Alan
İstanbul

	AVUKATLAR/YÜKSEKÖĞRETİM ÜYELERİ KONTENJANI (2. OYLAMA) İÇİN ADAYLARIN AD VE SOYADLARI	ALDIKLARI OY
1	Hasan Oğuz Altınkaynak	(34) oy
2	Figen Şaştım	(34) oy
3	Alişan Tiryaki	(34) oy
	Boş Oy	(5) oy
	Geçersiz Oy	(-)

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Değerli milletvekillerimiz, bu sonuca göre 3/5 çoğunluk sağlandığı için avukat ve yükseköğretim üyeleri kontenjanından ikinci oylama sonucuna göre 3 üyemiz de seçilmiş oluyorlar. Hayırlı uğurlu olsun.

İsimleri bir daha okuyayım: Hasan Oğuz Altınkaynak, Figen Şaştım, Alişan Tiryaki.

Böylece Genel Kurulun nitelikli çoğunlukla ve gizli oyla seçeceği 5 HSK üyesinin 3 katı olan 15 adayı belirlemiş bulunmaktayız. Seçilen adayların isimleri ve seçildikleri kontenjanı belirtmek ve tutanağa geçirmek üzere isimlerini tekrar okutuyorum:

Yargıtay üyeleri kontenjanı adayları:

Birinci üyelik; Fuzuli Aydoğdu, Ömer Faruk Aydın, Mustafa Yapıcı.

İkinci üyelik; İbrahim Temir, Hakan Türkön, Hakan Yüksel.

Üçüncü üyelik; Seyfi Han, Şerafettin Saka, Ergün Şahin.

Danıştay üyeleri kontenjanı adayları: Kemal Açıkgöz, Aysel Demirel, Cengiz Aydemir.

Yükseköğretim üyeleri ve avukat kontenjanından seçilen adaylar: Hasan Oğuz Altınkaynak, Figen Şaştım, Alişan Tiryaki.

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Değerli arkadaşlar, muhalefet şerhleri için perşembe günü akşam saat 16.00'ya kadar süre veriyoruz. Lütfen, muhalefet şerhleri olan varsa o süre içerisinde bunları yazıp değerlendirebilirler.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Yusuf Beyazıt'ın, trafik kazası geçirmiş olmasına rağmen oy kullanmaya gelen İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'ya teşekkür ettiğine, geçmiş olsun dediğine ve tüm üyelere yapıcı katkıları için teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN YUSUF BEYAZIT - Değerli arkadaşlar, öncelikle burada söyleyeceğim 1-2 tane husus var: Bunların başında ağır bir trafik kazası geçirmiş olmasına rağmen, Şengül Karslı Milletvekilimiz hastaneden çıkarak, özel bir uçakla gelerek oy kullandığı için kendisine teşekkür ediyorum. Aynı zamanda, Komisyonumuz ve değerli üyelerimiz adına kendilerine geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Değerli arkadaşlar, Karma Komisyonun 3'üncü Toplantısının kapatıyorum.

Tasnif Komisyonumuza ve Karma Komisyonumuzun tüm üyelerine, yapıcı katkıları için bütün milletvekillerimize hassaten ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Hepinize hayırlı akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati:22.01